

ISSN 1392-4753

IRIMITAS

Tema:

***Šauliškas pasižadėjimas
taikai ir gynybai***

Jaunieji šauliai:

***„Verktinio“ batai
jaunajam šauliui
per maži***

Patirtys Ukrainoje:

***Derybų meno pamokos,
pesimistinės nuotaikos
ir sovietinis „old school‘as“***

TRIMITAS

2016 m. Nr. 4 (1307)

Leidžiamas nuo 1920 m. birželio / Atkurtas 1990 m. liepą.

Išėina kas antrą mėnesį

Tiražas 980 egz.

Mieli „Trimito“ skaitytojai,

prabėgusi vasara turbūt ne vieno šaulio atmintyje paliko gerų prisiminimų ir įspūdžių. Šauliai jų pasisėmė iš pratybų, minėjimų, iškilmingų ceremonijų, jaunieji šauliai – iš vasaros stovyklų.

Nors jau greitai mokymus poligonuose statytose palapinėse pakeis pamokos mokyklos suoluose, kviečiu „Trimito“ skaitytojus sklaidant šio žurnalo puslapius prisiminti tai, kas įvyko, pasidžiaugti savo ir kitų šaulių patriotiškai praleistomis vasaros dienomis, sužinoti kažką naujo, įdomaus, o gal ir netikėto.

Šio žurnalo puslapiai prisipildė Lietuvos šaulių sąjungos vasaros stovyklų nuotraukomis ir jaunųjų šaulių įspūdžiais iš jų, tačiau liko nepamirštas ir bendravimas bei bendradarbiavimas „be sienų“, todėl Ukrainoje instruktoriais dirbę šauliai mielai pasidalino įspūdžiais ir įgytomis patirtimis, o išeivijos šauliai iš už Atlanto pasakoja apie lietuvybę ir jos išlaikymo svarbą, savo veiklas ir santykį su Tėvyne.

Nuoširdžiai

Dovilė Rusteikienė,

„Trimito“ redaktorė

ŠIAME NUMERYJE:

ĮVYKIAI

Šaulio diena: priesaika ginti Tėvyne ir Šaulio garbės vardo suteikimas	2
Girdžiuose kyla Gediminaičių stulpai	5
„Baltijos sargybinis 2016“, arba XXI a. „partizanai“	6

TEMA

Šauliškas pasižadėjimas taikai ir gynybai	8
---	---

POKALBIS

Donatas Vasiliauskas: „Ukrainos kariai vertina mūsų pamokas“	12
--	----

GINKLAS

Karabinas SIG516	14
------------------	----

JAUNIEJI ŠAULIAI

„Verktinio“ batai jaunajam šauliui per maži	16
---	----

SAJA – ŠVIESTIS IR ŠVIESTI

Patirtys Ukrainoje: derybų meno pamokos, pesimistinės nuotaikos ir sovietinis „old school“as“	22
---	----

ATMINTIS

Šauliais gali būti tik riteriai	26
---------------------------------	----

IŠEIVIJOS ŠAULIAI

Būdamas šauliu išeivijoje jaučiuosi arčiau Lietuvos	28
---	----

TRIMITAS REKOMENDUOJA

	32
--	----

KAS KUR KADA

	34
--	----

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

REDAKCIJA

Redaktorė Dovilė Rusteikienė, kalbos redaktorė Eglė Vėbraitė,
korespondentas Valdas Kilpys, dizaineris-maketuotojas Ignas Gaižauskas.

Redakcijos kolegija: ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas (LŠS vadas), Ernestas Lukoševičius (LŠS išeivijos šaulys), Gediminas Jankus (Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šaulys), Jonas Godliauskas (LŠS Centro valdybos narys, Karininko A. Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės šaulys), Mindaugas Nefas (LŠS Centro valdybos, „Saja“ narys, Plk. P. Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės šaulys), Leonas Stonkus (LŠS Centro valdybos, Vakarų (jūros) šaulių 3-osios rinktinės šaulys), Kęstutis Vaitonis (Centro valdybos narys, Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės šaulys).

I, II, III ir IV-tame viršeliuose Valdo Kilpio nuotraukos.

Adresas: Laisvės al. 34, LT-44240 Kaunas, Lietuva. Tel.: + 370 615 27315, el. p. redakcija@sauliusajunga.lt • facebook.com/trimitas.lt
Leidėjas: Lietuvos šaulių sąjunga • www.sauliusajunga.lt • facebook.com/sauliusajunga.lt

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių nuomone.
Rankraščiai negrąžinami ir nerecenzuojami. Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuve.
Spausdino UAB „Judex spauda“, Europos pr. 96C, LT-46351 Kaunas.

Atstovai užsienyje:

LŠS išeivijoje (JAV) J. R. Butkus • Toronto (Kanada) V. Pūtvio kuopos vadas V. Pečiulis
Facebook: „Lietuvos Šaulių Sąjunga išeivijoje – Centro valdyba“

©„Trimitas“, 2016
Leidinio indeksas 5291.
ISSN 1392-4753
Tiražas 980 egz.

Projektą „Žmogaus ir tautos laisvė – kelias link tikrųjų vertybių“

(straipsniai: „Šauliškas pasižadėjimas taikai ir gynybai“, „Donatas Vasiliauskas: „Ukrainos kariai vertina mūsų pamokas“, „Verktinio“ batai jaunajam šauliui per maži“, „Būdamas šauliu išeivijoje jaučiuosi arčiau Lietuvos“) remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas.

2016 m. skirta 8 tūkst. eurų.

ŠAULIO DIENA: priesaika ginti Tėvynę ir Šaulio garbės vardo suteikimas

Birželio 27-oji – šventinė diena kiekvienam Lietuvos šaulių sąjungos nariui. Šiemet Šaulio diena paminėta itin iškilmingai ir prasmingai Vilniaus rotušėje, kurioje, kaip Sąjungai ir Lietuvai nusipelnusiam asmeniui, Šaulio garbės vardas buvo suteiktas prezidentui Valdui Adamkui. Renginio metu šaulio priesaiką davė ir ginti Tėvynę prisiekė aštuoniolika piliečių, kurie prisijungė ir papildė Karaliaus Mindaugo Vilniaus 10-osios rinktinės šaulių gretas. Minėjime dalyvavo apie 200 šaulių ir garbių svečių, visus juos sveikino Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Sąjungos vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas, buvęs Sąjungos vadas Gediminas Jankus ir pats prezidentas Valdas Adamkus. Muzikinį sveikinimą atliko šaulių pučiamųjų kvintetas, akademinį pranešimą šventės metu skaitė šaulys dr. Norbertas Černiauskas. „Trimitas“ dalinasi šio puikaus renginio akimirkomis.

Prezidento Valdo Adamkaus sveikinimo žodis

Mieli šventės dalyviai, Lietuvos šaulės ir šauliai,

nuo pat Sąjungos įkūrimo 1919 m. Lietuvos šauliai yra neatskiriami nuo Lietuvos gyvenimo. Ir ne tik karinio, bet ir visuomeninio, politinio, kultūrinio. Šauliai visada buvo ir yra ne tik karinė ar fizinė jėga, prisidedanti prie krašto saugumo, bet ir intelektualinė, kultūrinė, švietimo rezervas, ugantis dvasingumą ir patriotizmą, tautiškumą ir valstybingumą. Beje, ir Šaulių sąjungos įkūrėjai buvo ne karininkai, o keliautojas ir žurnalistas Matas Šalčius, knygnešys, visuomenininkas ir kultūros tarnas Vladas Putvinskis. Tai dar kartą primena, kad Šaulių organizacija apima labai platų Lietuvos gyvenimo lauką, turbūt visas veiklos sritis.

Nuo jaunų dienų turėjau gyvą šaulio pavyzdį – šalia mūsų gretimame name Kaune gyveno Šaulių sąjungos vadas pulkininkas Pranas Saladžius. Mačiau jo laikyseną, sekiau jo veiklą ir mokiausi aktyvaus patriotizmo.

Šaulių istorija – tai visos Lietuvos, mūsų tautos ir valstybės istorijos atspindys. Visuose nepriklausomybės karuose kovojo ir aukojosi šauliai. Antinacinėje ir antisovietinėje rezistencijoje kovojo šauliai. Išeivijoje primenant pasauliui Lietuvos laisvės bylą, aktyviai veikė 1954 m. JAV atsikūrę šauliai. Tautiškai atgimusioje Lietuvoje 1989 m. atsikūrė ir Šaulių organizacija, o jau Sausio 13-osios ir Medininkų žudynėse tarp Lietuvos gynėjų ir žuvusiųjų – mūsų šauliai. Vien už šį indėlį į laisvę ši organizacija nusipelno didžiausios pagarbos. Būtų neteisinga kalbėti apie Šaulių sąjungą, vien skaičiuojant praeities žygdarbius ir nuopelnus. Svarbiausia – kad Šaulių sąjunga ir šiandien yra gyva, aktyvi ir viltinga tiek krašto gynybos, tiek patriotizmo mokykla. Šauliai talkina policijai, Sienos apsaugos ir Civilinės saugos tarnyboms. Buvo labai malonu matyti, kad, kylant kaimyninės šalies agresijos bangai, Lietuvoje atsirado daugybė norinčių tapti šauliais. Tai reiškia, kad žmonės tiki ir pasitiki, o narystę Sąjungoje laiko garbinga galimybe ginti Lietuvą.

Ne mažiau svarbu, kad šauliai daug ir aktyviai dirba su Lietuvos jaunimu. Tai, kad mūsų vaikai ir jaunuoliai jau nuo 12 metų gali būti organizacijos nariais – puikus ženklas Lietuvos dabarčiai ir ateičiai. Augdami ir tvirtėdami fiziškai, vaikai su vyresniųjų šaulių pagalba ir globa auga kaip asmenybės, kaip piliečiai, kaip patriotai.

Todėl, sveikindamas kiekvieną iš Jūsų su Lietuvos Šaulio diena, nuoširdžiai linkiu išlaikyti tą fizinį ir moralinį aktyvumą, kuris nei daugiau, nei mažiau – kuria ir stiprina Lietuvos valstybę.

Dėkoju už man parodytą dėmesį ir suteiktą garbingą vardą – kiek galėsiu, stengsiuosi jį pateisinti ir būti naudingas. Ačiū ir kuo geriausios sėkmės istorinei Lietuvos organizacijai – Šaulių sąjungai, visiems jos nariams ir vadovams!

„Šauliškumo prasmė ir veiklos horizontai kur kas platesni nei kariniai poligonai ar „šaulio ginklo taikiklis“.

LŠS vadas ats. plk. lt. Liudas Gumbinas

Jūsų Ekscelencija LR Prezidente Valdai Adamkai, Krašto apsaugos ministre, LR Seimo nariai, garbūs svečiai, broliai ir sesės šauliai,

džiugu, kad Lietuvos šaulių sąjunga turi savo šventinę dieną ir tęsia tradiciją minint Šaulių sąjungos įkūrimo datą. Ypatingai smagu, kad šį išskilmingą Šaulio dienos minėjimą praturtinsime Garbės šaulio suteikimo ceremonija, kuri, tikiu, privers daugelį susimąstyti apie amžinąsias vertybes ir siektinus pavyzdžius, taip pat minėjime be uniformos ir ginklo simbolių, išvysime akademinę, kultūros ir meno dalis. Šaulių pilietiškumą ir savanorystę įprasmins naujai prisieksiantys šauliai – Lietuvos patriotai. Malonu renginyje matyti išeivijos šaulius, šaulius Seimo narius, Lietuvos kariuomenės ir kitų statutinių institucijų bendražygius, draugus iš Skautijos, Ateitininkų federacijos, ir visus čia taip gausiai susirinkusius šioje gražioje Vilniaus miesto Rotušėje. Iš tiesų, tai ir yra Lietuvos šaulių sąjunga – telkianti Lietuvos žmones bendram darbui Tėvynės labui, o šauliškumo prasmė ir veiklos horizontai kur kas platesni nei kariniai poligonai ar „šaulio ginklo taikiklis“. Kiekvieno iš mūsų indėlis yra svarbus ir gali būti įvairus kaip ir šio minėjimo programa bei dalyviai.

Minint šaulių sąjungos 97-ąsias metines natūraliai kyla klausimai, kokia buvo Lietuvos šaulių sąjunga, kokia ji yra šiandien ir kokia siekia būti ateityje? Kokias paraleles būtų galima nubrėžti ir kaip jos kinta žvelgiant į organizacijos ir valstybės raidą.

Visuomenės telkimas tarnystei Lietuvai ir parama Lietuvos kariuomenei bei kitoms institucijoms rūpinantis valstybės saugumu išlieka kertiniu ir nekintančiu šios organizacijos tikslu. Karo istorija ir šiuolaikiniai konfliktai primena, kad laimi tas, kas laimi (arba palaužia) piliečių paramą, todėl mūsų dėl žmonių „protų ir širdžių“ yra esminis bastionas karo eigai.

Nepriklausomybės kovos, 1923 m. Klaipėdos operacija, pokario rezistencija – tai mūsų gyva istorija ir patirtis, kuri puikiai iliustruoja, kaip Lietuvos kariuomenės, savanorių (šaulių), visuomenės visuma ir susitelkimas gali tapti patikima ir nepalaužiamą valstybės gynybos sistema. Deja, tiek anuomet, tiek šiandien yra manančių, kad valstybės apginamumą galima užtikrinti tik kariuomenės personalu, technika ar Mažino gynybinėmis linijomis – tai viena iš priežasčių, kodėl Šaulių sąjungos stiprinimas ir sąveika su Lietuvos kariuomene niekada nebuvo iš lengvųjų klausimų, tačiau aukščiausios vadovybės įžvalgos ir parama vis tik įpareigoja siekti glaudesnių šių institucijų ryšių.

Esminės šaulių užduotys išlieka aktualios keičiantis šaulių kartoms. Taikos metu šauliai – tautos kariai – budi, vykdo karinį pasirengimą bei demonstruoja susitelkusių piliečių – šaulių ryžtą valia ir ginklu ginti Nepriklausomybę, o suskambus „pavojaus varpui“ yra pasirengę veikti su valstybės institucijomis padedant užtikrinti viešąją tvarką, valstybės sienos apsaugą, taip pat remti Lietuvos kariuomenę ginklu ir teikti kitą kovinę ar logistinę paramą, vykdyti partizaninę kovą.

LŠS susikūrė kaip visuomeninė organizacija ir nepaisant 1936 m. gen. S. Raštikio reformos, kuri ženkliai militarizavo LŠS, organizacija iki pat sovietų okupacijos išlaikė visuomeniškumo prigimtį. Atkūrus Lietuvos šaulių sąjungą (1989 m. rugsėjo 20 d.), o vėliau ir Lietuvos Respublikos nepriklausomybę bei Lietuvos kariuomenę, LŠS vadovybė nesutiko tapti struktūriniu Krašto apsaugos departamento vienetu, todėl 1991 m. sausio 17 d. įkuriamą giminingą Šaulių sąjungai Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba – SKAT (dabar KASP). Visuomeniškumas ir valdymo organų sistema leidžia organizacijai išlikti nepriklausomai, turinčiai savo nuomonę ir nebijančiai ją išsakyti, kas sunkiai būtų įsivaizduojama būnant vienu iš LK struktūrinių vienetų.

Skirtingai nuo LK, LŠS yra skėtinė organizacija, jungianti skirtingas socialines grupes. Ją sudaro moksleiviai – jaunieji šauliai; vidutinio amžiaus asmenys – aktyvūs ir remiantys šauliai; senjorai – vyresnio amžiaus šauliai. Visų šių grupių atrama yra jų šeimos nariai, kurie yra šauliai rėmėjai, nors nebūtinai tai deklaruoja viešai. Visi išvien darbuojasi Tėvynės labui, tai neabejotinai tampa šios organizacijos patikimu ramsčiu stiprinant valstybės saugumą.

Šaulių sąjunga šiandien tampa gausesnė. Pirmą kartą atkurtos LŠS istorijoje perkopėme 10 tūkst. narių skaičių, tačiau tai neprilygsta tarpukario šaulių pasiekimams, kurių gretose buvo daugiau nei 60 tūkst. šaulių (be jaunųjų šaulių). Tokių skaičių negautumėm kartu sudėjus ir KASP karius, kurių yra 4,6 tūkst. (palyginimui, estų Kaitseleit turi 15,5 tūkst. narių, o su jaunaisiais šauliais 24,5 tūkst.). Šie skaičiai parodo, kiek turime vidinio potencialo auginant narių skaitlingumą. Svarbu atsiriboti nuo 1991 m. emocijų, tačiau būtina diskutuoti apie LŠS ir KASP glaudesnę bendradarbiavimą, apie nacionalinį, savitą (LŠS ir KASP) savanoriškos gynybos sistemą, bendrai organizuoti šaulių / savanorių karinį pasirengimą, neatlygintinos savanorystės skatinimą bei šių principų taikymą KASP ir LŠS. Reikia siekti, kad šaulių / savanorių skaičius būtų skaičiuojamas dešimtimis tūkstančiais ir lygiuotųsi ne tik į kaimynus, bet į mūsų pačių Šaulių sąjungos skaitlingumą tarpukaryje. Ne mažiau svarbus siekis į LŠS veiklą įtraukti politikus, valstybės tarnautojus, karius, statutinius darbuotojus – tarpukary tai buvo įprastas reiškinys. Šiandien taip pat turime gražių pavyzdžių, kai šauliais yra tapę Europos parlamento, LR Seimo nariai, Krašto apsaugos ministras, savivaldybių merai, Policijos departamento ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadovybė ir kitų institucijų vadovai.

LŠS yra patraukli, neturinti pagrindo ir ambicijų tapti tik jaunųjų šaulių organizacija, todėl būtina tobulinti ir įteisinti skirtingų šaulių grupių integravimą į LŠS veiklą: koviniai šauliai (rikiuotės šauliai), šauliai (nerikiuotės šauliai), šauliai rėmėjai ir jaunieji šauliai. Efektyvus sąmoningų savanorių ir neabejingų valstybės likimui įvairaus amžiaus, lyčių bei profesijų piliečių integravimas bei pasitelkimas buvo ir yra ne tik LŠS vienu iš prioritetų, bet ir visos valstybės nacionalinio saugumo. Todėl šiai visuomeninei organizacijai skiriami valstybės resursai buvo ir išlieka svarbi valstybės investicija į organizacijos gyvybingumą ir veiklos efektyvumą. Yra manančių, kad LŠS turėtų gyvuoti be valstybės paramos, neabejoju, kad LŠS gyvuotų, tiesiog, tai požiūrio klausimas, kiek svarbi ši organizacija mūsų valstybės nacionaliniam saugumui ir istorinei atminčiai? Ne retas pilietis tampa šauliu sekdamas savo tėvų ar senelių pavyzdžiu, kurių dauguma tapo sovietų okupacijos aukomis pokario rezistencijos kovose ar Sibiro gulaguose, beje, čia tiktų prisiminti ir posakį, kad valstybė be istorijos – valstybė be ateities. Taigi, jeigu siekiama Lietuvos mastu kryptingos ir efektyvios, o ne spontaniškos LŠS veiklos, tuomet ir tvarus finansavimas yra būtinas.

Brangūs šauliai, sveikinu Jus su Šaulio diena, su garbingos organizacijos veiklos ir tradicijų tęstinumu, su asmenine branda, kai jau neužtenka rūpintis tik savo gerove, tačiau yra poreikis ir atsakomybė rūpintis savo krašto saugumu ir raida. Didžiuojuosi Jūsų pasiryžimu, valia ir ginklu saugoti Nepriklausomybę, ištikimybę duotai šaulio priesaikai taikos ir grėsmės akivaizdoje, taip pat dėkoju Jūsų artimiesiems už paramą Jūsų apsprendimui tapti šauliu ir indėlį, kurį įnešate į valstybės stiprinimą, dėkoju ir Jūsų visų lygių vadams, kurie sąžiningai eina savo pareigas ir nevengia priimti atsakomybės bei yra iniciatyvūs. Su Šaulio diena!

Girdžiuose kyla Gediminaičių stulpai

Lukas Pileckas | Nuotraukos Luko Pilecko

Beveik penkių metrų aukščio Gediminaičių stulpai netrukus iškils Girdžių užtvankos pakrantėje (Jurbarko r.). Nors vieno pagrindinių Lietuvos simbolių statybos sukėlė nemažai prieštarų nuomonių, Girdžių seniūnas ir LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės Jurbarko Petro Paulaičio šaulių 1-osios kuopos šaulys Darius Juodaitis mano, kad statinys būtinas.

Seniūnas tikina, kad su bendraminčiais norėjo paskatinti girdžiškius burtis į bendruomenę, kuri būtų patriotiška, mylinti, gerbianči valstybę, kurioje gyvena, ir vertinanti savo istoriją. Būtent todėl ėmėsi šio projekto.

„Idėja pastatyti stulpus kilo prieš porą metų. Svarstėme įvairius variantus, galiausiai apsisprendėme pasirinkti grynuolį – tokius Gediminaičių stulpus, kokie turi būti iš tiesų – pagal visus standartus“, – pasakojo Juodaitis.

Šaulys įsitikinęs, kad Gediminaičių stulpai puikiai derės prie miestelio Sąjūdžio aikštės bei Atgimimo ažuolyno. Jo nuomone, stulpai įsilies į erdvę, kurioje girdžiškiai leidžia laisvalaikį, švenčia. Naująjį statinį su kitoje užtvankos pusėje esančia renginių vieta bei laisvalaikio zona jungs pakrantės takas, o nuo jau minėtos aikštės ir ažuolyno skirs nedidelis šlaitas.

Nuomonės įvairios

Juodaitis pripažįsta, kad atsiliepimų dėl Gediminaičių stulpų būta įvairių. Žmonių, kurie buvo prieš tokį projektą, netrūko.

„Visada būna prieštaraujančių. Dar senais laikais, kai tvarkė ir platino Girdžių tiltą, dalis gyventojų pyko ir klausė – „kam to reikia?“ – dabar visi patenkinti naudojasi. Tas pats buvo su pakrantės taku – tuomet, kai valėme užtvanką, rovimė, pjovėme nendrynus, sakė, kad nesąmonė, o dabar džiaugiasi, maudosi, grožisi vaizdu ir žvejoja“, – kalbėjo seniūnas.

Visgi nemaža dalis girdžiškių ne tik pritarė statyboms, bet ir prisidėjo, kuo galėjo. A. Žilinskio ir Ko UAB dirbantis Gediminas Barčas susitaręs su darbdaviais suorganizavo, kad nemokamai būtų išgręžti gręžiniai, ūkininkė Laura Remeikytė parėmė cementu, Žilvinas Židulis, Algimantas Vizbara, Vladas Vaicekuskas pasirūpino betonavimui būtiniais įrenginiais. Įvairia technika naudotis leido verslininkas Rimas Pinaitis.

„Stulpus nemokamai suprojektavo įmonės „Archsprendimai“ architektas Andrius Ganusauskas. Daug vietinių žmonių ir ne tik jų prisidėjo pinigais. Šamata – apie tūkstantis eurų. Ar suma didelė – kiekvienam spręsti. Kai pagalvoji, tai tiek arba net gerokai daugiau kainuoja Radžio ar kitos žvaigždutės koncertas, kuris tetrunka valandą ar dvi. Stulpai stovės dešimtmečius“, – tikino Juodaitis.

Šaulys viliasi, kad bent keletas kasdien pro Gediminaičių stulpus praeisiančių girdžiškių vaikų užaugs savo šalies patriotais. Tuomet tikslas bus pasiektas. „Galbūt patriotiškoje aplinkoje užaugs dar vienas Vytautas ar Mindaugas, ar kitas didis žmogus, kuris daug gero padarys Girdžiams, rajonui, o gal ir visai šaliai“, – sakė Juodaitis.

Taps traukos objektu?

Iš pradžių tik Gediminaičių stulpus pastatyti ketinęs Juodaitis, dabar su bendraminčiais svarsto platesnius užmojus. Šalia planuojamo objekto norėtų įrengti nedidelę aikštelę ir apšvietimą, kuris ne tik apšviestų Gediminaičių stulpus, bet ir nuo Vasario 16-osios iki Kovo 11-osios nuspalvintų juos trispalve.

„Stulpams parinkta tokia vieta, kad jie būtų matomi iš visur. Kai kurių Girdžių objektų pravažiuojant galima ir nepastebėti, o stulpus pamatys ir važiuojantys pro užtvanką, ir pravažiuojantys miestelį į Pavidaujo pusę ar nuo ten vykstantys į Jurbarką. Galbūt tai taps vieta, kur bent trumpam stabtelės turistai“, – svarstė Juodaitis.

Atidengti Gediminaičių stulpus girdžiškiai planuoja kitais metais.

„BALTIJOS SARGYBINIS 2016“, arba XXI a. „PARTIZANAI“

Mindaugas Nefas | Nuotraukos iš LŠS archyvo

2016 m. liepos 23 d. iš anksto numatyta-me susitikimo punkte, Lietuvos teritorijoje, oro keliu pasirodė draugiškos pajėgos iš Jungtinės Karalystės. Kitą dieną vietojė pasirodė dar kelios iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Ukrainos. Susivienijusių pajėgų tikslas buvo pasirengti bendrai operacijai „Baltijos sargybinis“, nukreiptai prieš priešiškas pajėgas.

Pagal tokią legendą liepos 24–31 d. Lietuvos kariuomenės generolo Silvestro Žukausko poligone, Pabradėje vyko Lietuvos šaulių sąjungos (toliau – LŠS) organizuotos tarptautinės pratybos „Baltijos sargybinis 2016“ (angl. „Baltic Guard 2016“). Jos vyko pagal Lietuvos, Latvijos ir Estijos sukarintų organizacijų bendradarbiavimo susitarimą.

Partizaninio karo istorija pratybų legendai buvo pasirinkta neatsitiktinai. Ši istorija jungia visas tris Baltijos šalis ir Ukrainą, o britų kadetams bei instruktoriams tai buvo puiki proga susipažinti su tuo, kas vyko Rytų Europoje po oficialios Pergalės dienos 1945 m. (nacistinės Vokietijos nugalėjimo Antrajame pasauliniame kare). Daugelis britų tvirtino, jog jiems tai buvo visiškai nežinomi istorijos epizodai. Visų pratybų metu užduotys buvo pateiktos pagal bendrą legendą.

Dalyviai

Visi pratybų dalyviai atvykę iš skirtingų valstybių buvo suskirstyti į mišrius tautinius būrius. Kiekvienam paskirta atstovauti skirtingai partizanų apygardai. Tokiu būdu Dainavos, Vytauto, Žemaičių ir Algimanto apygardų būriai rengėsi bendrai operacijai prieš priešiškas pajėgas. Jaunuoliai, siekdami įgyvendinti iškeltas užduotis, greitai įveikė kalbinį barjerą: pagelbėjo ne tik anglų, bet ir gestų kalba, visus nuginkluodavo šypsena. Šitaip jie pasiekė vieną iš pratybų uždavinių – stiprino tarptautinį bendradarbiavimą ir pažino besiskiriančias kultūras.

Papildoma motyvacija dalyviams buvo atranka į pratybas, vykstančias Didžiojoje Britanijoje. Į jas atrinkta 12 aktyviausių, pareigingiausių bei sumaniausių lietuvių.

Ką veikė XXI a. „partizanai“?

Pratybų dienotvarkė buvo sudaryta iš dviejų dalių. Pirmoji dienos pusė buvo skirta sukarintai veiklai. Antroji dalis, vykdavusi vakarais – pilietiškumo ugdymui ir pramogoms. Jaunuoliai įgijo arba pasikartojo žinias apie pirmąją medicininę pagalbą, taktiką, ginkluotę bei šaudybą, kliūčių įveikimą. Svarbi jaunuolių rengimo detalė – specialisto ugdymas. Antroje pratybų fazėje kiek-

vienas dalyvis mokėsi veikti atskirame vaidmenyje: taikliojo šaulio, paramediko, lyderio ir pan. Vakare pratybų dalyviai neturėjo kada ilsėtis, nes vyko intensyvi programa. Ja buvo siekiama formuoti sąmoningo piliečio elgesio įgūdžius ir suteikti įvairių žinių.

Tarptautinei publikai organizuotos diskusijos, istorinių filmų peržiūros, sportiniai žaidimai, tautinių šokių ir dainų vakarai bei jau legendiniu tampa žaidimas „Žalgiris“ (jo taisyklės žino tik pratybų „Žalgiris“ ir „Baltijos sargybinis“ dalyviai, tad jei dalyvausite, sužinosite ir jūs). Daug emocijų susilaukė karo rekonstruktorių pasirodymas ir žaidimas „Vikingų futbolis“.

Instruktoriai

Žmonių, kurie buvo atsakingi už pratybų organizavimą, grupė buvo didelė, nes ir darbo pakako. Tarptautinėms pratyboms vadovavo LŠS vadas ats.

plk. ltn. Liudas Gumbinas, jam talkino LŠS štabo darbuotojai bei įvairioms šaulių rinktinėms priklausantys šauliai. Tradiciškai tokio pobūdžio pratybose šauliams talkino generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai. Šiais metais instruktorių ir būrių vadų funkcijas puikiai atliko trečiakursiai. Pasibaigus pratyboms jaunimas negailėjo jiems garsių padėkų ir pagyrų (kai kurie gavo „premiją“ – pamėtimų į orą). Tad tikimės, jog bendravimas su Karo akademija nenutrūks ir ateityje, o būsimi karininkai taps aktyviais šauliais. Kadangi su jaunuoliais iš užsienio dalyvavo ir juos lydintys instruktoriai, jie taip pat entuziastingai įsiliėjo į organizacinį darbą. Ypač vertingų patarimų ir pagalbos buvo gauta iš Didžiosios Britanijos kariuomenės kadetų pajėgų atstovų.

Svečių diena

Liepos 27 d. pratybų dalyvius aplankė gausus būrys svečių. Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos viceministras Antanas Valys, Ukrainos gynybos atašė Lietuvoje kpt. Dmytro A. Donskoi, Jungtinės Karalystės gynybos atašė pavaduotoja Lietuvoje Jane Witt, NATO pajėgų integravimo vieneto kariai ir kiti garbingi svečiai. Jie turėjo galimybę ne tik stebėti, kaip jaunuoliams sekasi dalyvauti įvairiuose kariniuose ir sportiniuose užsiėmimuose, bet ir bendrauti su jais, padėti tobulinant lyderystės, anglų kalbos įgūdžius. Apsilankymo metu aptartos kitų metų „Baltijos sargybinis“ karinės stovyklos pratybos, kurios vyks Estijoje.

Ekspedicija

Aktyvioji pratybų fazė buvo pasiekta savaitės pabaigoje, ji truko daugiau nei parą. Ankstyvą rytą saldų miegą nutraukė priešų puolimas. Būriams teko persikelti į kitas vietas ir vykdyti operaciją prieš priešininkus. Sąlygas sunkino pakankamai gausus lietus, tačiau jis neišgąsdino absoliučios daugumos jaunimo. Visą dieną ir beveik visą

naktį buvo atliekamos įvairios užduotys, tikrinamos įgytos žinios bei gebėjimai. Todėl po beveik bemiegės nakties operacija „Baltijos sargybinis“ buvo įvykdyta: priešas nugalėtas ir atimtas karo grobis – pusryčiai. Juos suvalgius ekspedicija nebuvo baigta. Visiems ištvermingiausiems prieš grįžtant į stovyklą teko įveikti „Šlovės taką“. Emocijos pasiekė aukščiausią tašką, kai po sunkaus žygio ir kliūčių ruožo dalyviai buvo apdovanoti specialiomis apyran-

kėmis bei iškilmingai sutikti stovykloje. Tradiciškai žygiui pasibaigus atsirado jėgų, todėl ilsėtis niekas ir nenorėjo. Jėgų rezervai buvo išieškoti tautinių dainų vakare, kurį vainikavo dovana – fejerverkų šou.

Nuotykių diena

Baidarės, alpinistiniai pratimai, didžiuliai kamuoliai, komandos formavimo pratimai ir kliūčių įveikimas. Tokias atrakcijas ir pramogas patyrė jaunieji kariai po nemažai jėgų ir sumanumo pareikalavusios ekspedicijos. Paskutinį vakarą šokome tautinius šokius, prie dalyvių prisijungė ir JAV kariuomenės kariai, kurie buvo atvykę į greta vykusias pratybas „Ugninis griausmas“, taip pat Jaunųjų žurnalistų stovyklos dalyviai su „Trimito“ komanda. Beprotiškai smagaus vakaro pabaigoje aktyviausiems teko galimybė iš labai arti apžiūrėti JAV karių naudojamą techniką ir

netgi joje pabuvoti. Amerikiečių kariai domėjosi LŠS veikla bei žavėjosi atliekamu darbu, anot jų, labai svarbu jaunimą supažindinti su kariuomenės gyvenimu, tačiau nevalia užmiršti, kad jie tik vaikai, todėl veikla turi būti smagi.

Išmoktos pamokos

Pirma, šių metų pratyboms jaunieji šauliai iš visos Lietuvos buvo atrinkti kiek kitaip nei ankstesniais metais. Kiekvienas 16–18 metų jaunasis šaulys turėjo galimybę dalyvauti pratybose, jam tereikėjo skirti keliolika minučių internete užpildyti registracijos anketą bei parašyti trumpą motyvacinį laišką. Tokia atrankos sistema pasiteisino, nes atvyko tikrai motyvuoti ir aktyvūs šauliai.

Antra, džiugina, jog pratybų metu talkino suaugę šauliai. Jų pagalba yra labai svarbi siekiant organizuoti efektyvią veiklą jauniejiems šauliams. Be to, rodo, jog LŠS yra ne skirtingo amžiaus grupių Sąjunga, bet šeima, kurios nariai vieni kitiems padeda.

Trečia, svarbu buvo saugumas ir požiūris į jaunųjų šaulių ugdymo proceso organizavimą. Pratybų metu kartu su Didžiosios Britanijos kadetų atstovais buvo diskutuota apie jų ir mūsų patirtis. Tikėtina, jog ateityje dar aktyviau bus ja keičiamasi, kadangi vis tik britų patirtis yra gerokai ilgesnė nei mūsų. Įsiminė viena mintis, pasakyta kolegės iš Jungtinės Karalystės apie sukarintą rengimą. Jis teigė, jog jie remiasi principu: „Būkime kaip kariai, o ne kariai“, tai reiškia, jog negalime užmiršti, kad dirbame su vaikais, o ne suaugusiais, todėl privalome rūpintis jų saugumu ir juos ugdyti rodydami jiems pilietiškumo, mandagumo ir pozityvumo pavyzdžius. Tuo pačiu nevalia užmiršti, jog tai, kas yra tikra kariuomenė, galima patirti tik būnant joje. Mūsų misija yra supažindinti jaunuolius su galimybėmis tarnauti Lietuvos kariuomenėje bei ugdyti juos sąmoningais piliečiais.

Šauliškas pasižadėjimas

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Nusiteikimas

Vokiečių filosofas Tihameris Tothas yra puikiai išdėstęs didvyriškumo esmę. Jo teigimu, žygdarbius arba didvyriškus darbus reikėtų lyginti su pačiomis stambiausiomis kupiūromis. Tuo tarpu smulkūs kasdienybės darbai darbeliai yra it kokios monetos arba nedidelės vertės banknotai, kurių beveik neišleidžiame iš rankų apsupti rutinos. Tad jei nuolat protingai elgiesi su pinigais, jų nešvaistai niekam, tai gali sukaupti nemenką kapitalą, kuris gali būti panaudotas dar didesniems darbams nuveikti.

Kitaip tariant, doras kasdienių pareigų atlikimas, žodžio laikymasis, principingumas nedideliuose dalykuose kiekvienam krauna „didvyriškumo kapitalą“ – stambias kupiūras. Dingojasi, kad vokiečių filosofo žodžiai puikiai tinka dabarties taikiam laikmečiui, kai aplink vykstantys neramumai iš mūsų netikėtai gali pareikalauti „stambių pinigų“.

Tačiau išsiaiškinus dėl „valiutos“ natūraliai kyla ir kitas klausimas: o už ką reikės „mokėti“? Ar tai, už ką gali

tekti pakloti savo sukauptą kapitalą, man yra svarbu? Kaip bepasuksi, tačiau šioje situacijoje susiduriame su kiekvieno piliečio individualia pozicija. Vienam svarbu namai, kitas vertina šeimą, trečias ginti šalį eitų dėl „tradicijos“, mat, visi giminėje tarnavo kariuomenėje ir t. t.

„Doras kasdienių pareigų atlikimas, žodžio laikymasis, principingumas nedideliuose dalykuose kiekvienam krauna „didvyriškumo kapitalą“.

Tačiau yra vienas bendras vardiklis, kuris išryškėja būtent dėl galimybės pasirinkti sau svarbius, tačiau kiekvienam skirtingus dalykus: tai – laisvė. Nes nėra geresnio jausmo, nei jaustis laisvam. O laisvė yra dviprasmiškas dalykas – ją nepakanka išsikovoti. Ją nuolat reikia ginti ir kurti. Būtent dėl

to girdint brandesnių žmonių padėjimus apie „anuomet pasiaukojančiai ir didvyriškai Lietuvą gynusius ir mylėjusius žmones“ verčiau ne juos smerkti, bet išmintingai pamąstyti, ką galima pakeisti, kad kiekvieno lietuvio širdyje nusėstų ir įsišaknytų nusiteikimas besąlygiškai ginti tėvynę.

Apie kartų „kovas“

Kai draugėn susieina jaunieji ir brandūs šauliai, neretai jaučiama tam tikra įtampa. Ypač tuomet, kai kalba pasisuka apie tėvynės gynybą. Vieniems tradiciškai atrodo, kad dabarties jaunimas iki ausų įklimpęs į kompiuterius, energetinius gėrimus ir visokį kitokį „brudą“, kurio – svarbu pabrėžti – niekada nebandė patys senjorai. Todėl tai, kas neišbandyta, visuomet atrodo baigiai ir smerktinai.

Jaunimas į tėvynės gynybos reikalus žiūri paprasčiau: skaitmeninės technologijos yra veikiau pozityvus priedas organizuotis, o mitybos, fizinės kultūros ir kiti panašaus pobūdžio dalykai neturi tokios didelės reikšmės kaip kad tiems, kurie viską linkę smerkti.

„Laisvė savaime yra neapibrėžtas dalykas. Tėvynės gynyba tampa svarbiu gyvenimo dalyku tuomet, kai laisvė įgyja konkrečias formas.

mas taikai ir gynybai

Svarbu ir tai, kad dabartinis Lietuvos jaunimas senjorus kviečia kompromisų nepripažįstančiam nuoširdumui, kuris dažniausiai yra nepažinus sovietmetį regėjusiems asmenims. Turintieji sovietmečio „spaudą“ yra linę nepasitikėti aplinka, ilgai ir nuodugniai aiškintis, ar asmuo yra „patikimas“, ar galima su juo atvirauti.

„Dabartinės Lietuvos jaunimas senjorus kviečia kompromisų nepripažįstančiam nuoširdumui, kuris dažniausiai yra nepažinus sovietmetį regėjusiems asmenims.

Jaunimui praktika nugali visas teorijas, todėl pačios patriotiškiausios kalbos jaunam žmogui yra nieko vertos lyginant su vienu aktyviu darbu (būtent todėl yra tokios populiarios šaulių karinės stovyklos, kur viskas dažniausiai remiasi praktinėmis užduotimis, o ne ilgu tūnojimu auditorijose).

Kvietimas aktyviam veiksmui yra bene džiugiausias įmanomas reiškinys, verčiantis kiekvieną mūsų savęs paklausti: „Ką gi aš branginu?“ Ir bet koks bandymas „atsipirkti teorija“ yra pasmerktas nesėkmei.

Metas suvokti, kad dabartinės technologijos kuria kitokį santykį su Lietuva, kitokias meilės tėvynei formas ir išraiškas. Galiausiai skiriasi gyvenamas istorinis laikas, patirtys, neprisotintos sovietinių štamų. Praplėsti komunikacijos vektoriai ir pamatyto pasaulio plotis diktuoja visai kitokius sprendimus ir išraiškas tėvynės meilei.

Būtent todėl teigti, kad dabarties jaunimas ne toks patriotiškas kaip anksčiau, būtų abejotina. Kad kitoks – faktas, bet jaunose širdyse niekur neišnyko pajauta, kad turime kažką brangaus, saugotino ir verto ginti nuo blogiukų (jei tokie rastųsi ir kėsintųsi į tai, kas mums svarbu).

Atgrasymas

Atgrasymo sąvoka itin dažnai vartojama diskusijose, pokalbiuose apie gynybą. Kaip ir kiekvienas dažnai vartojamas žodis, taip ir šis po truputį pradeda prarasti savo prasmę ir

viešosiose kalbose įgyja nieko nereiškančio „burtažodžio“ statusą. Būtent dėl to šią sąvoką ir su ja susijusius reikalus dera aptarti detaliau.

Pradėkime nuo ne visai malonių naujienų: pagal 2016 m. vasarą Bertelsmanno fondo apklausos rezultatus, tapo aišku, kad 57 proc. Vokietijos gyventojų mano, kad jų šalis neturėtų siųsti karių ginti Baltijos šalių ir Lenkijos, jei jas užpultų Rusija. Už tai, kad Vokietija turėtų padėti gintis, tyrime pasisakė tik 31 proc. respondentų, 12 proc. neturėjo griežtos nuomonės.

„Dabartinės technologijos kuria kitokį santykį su Lietuva, kitokias meilės tėvynei formas ir išraiškas.

Tuo metu, kai skaitysite šį straipsnį, ko gero, jau bus nutarta dėl papildomų NATO karių dislokavimo Baltijos šalyse ir Lenkijoje, todėl šio tyrimo rezultatai verčia susimąstyti apie realią situaciją išaušus dienai X. Ir šaulių vietą bendroje gynybos sistemoje.

Abejingumas savo valstybei yra bene blogiausia, kas gali nutikti, tačiau reikia suprasti, jog sąmoningų ir pasiaukojančių piliečių visuomet bus nedaug. Tik kariniuose filmuose galime regėti atvejus, kai visa tauta kovoja už ką nors (dažniausiai tai įvardijama laisve).

Tačiau laisvė pati savaime yra per daug neapibrėžtas dalykas. Tėvynės gynyba tampa svarbiu gyvenimo dalyku tuomet, kai laisvė įgyja konkrečias formas. Pavyzdžiui, laisvė užsiimti verslu ir patogiai susitvarkyti gyvenimą arba laisvė kurti tau patinkamą meną, studijuoti rūpimus dalykus. Galiausiai laisvė išgerti skanios kavos puodelį, o ne sovietmečiu atsiduodančio kavuoto viralo.

Kuo daugiau bus tokių laisvų žmonių, kurie bus pasiryžę kovoti už savo asmeninę laisvę, tuo didesnis atgrasymas bus regimas žiūrint iš priešiškos stovyklos pusės.

Gera naujiena yra tai, kad netolimoje praeityje būta atvejų, kai atgrasymo politika davė puikių rezultatų. Pavyzdžiui, Šaltojo karo metais bent dvi NATO teritorijos buvo daug menkiau paruoštos ginti, nei dabar yra Lietuva. Mintyje turiu Vakarų Berlyną ir siaurą šiaurinės Norvegijos dalį. Sovietų Są-

junga neišdrįso jų okupuoti pirmiausiai dėl stiprios Vakarų atgrasymo politikos.

Lieka tikėtis, kad panašūs mechanizmai suveiks ir šį kartą.

Priešai išorėje ir viduje

Kai valstybę ištinka didelis pavojus, savaime suprantama, pirmiausiai dera „tvarkytis“ su išorės priešais. Tačiau rimtos grėsmės akivaizdoje ne ką mažiau pavojingas yra ir vidinis „priešas“ – situacija, kai nepasitikimas vieni kitais. Šia prasme pasitikėjimas yra tarsi kapitalas, kurį dera susikrauti taikiai valstybės gyvenimo metu. Ir atsakomybė dėl pasitikėjimo krizės krinta ant visų piliečių pečių (nors šiaip patogiau būtų apkaltinti tuos, kuriuos paprastai vadiname „valdžia“).

Viskas nėra taip paprasta

Pirmiausias ir bene svarbiausias pilietinės visuomenės suvokimas yra susijęs su tuo, kad demokratinėje visuomenėje drauge sugyvena skirtingų požiūrių žmonės. Vieniems rūpi homoseksualų teisės, kiti net girdėti nenori apie tai, vieni pasisako už Europos Sąjungos federalizaciją, o kitiems Jungtinė Karalystė yra pavyzdys, kaip reikia elgtis, vieni iki užkimimo kalba apie

būtinybę ginkluotis, o kitiems ginklai kelia baimę ir jie padarytų viską, kad jų aplink būtų kuo mažiau.

Visa tai, kas išvardinta ir yra demokratinė valstybės sandara, tačiau svarbiausia yra suvokti, kad rimto pavojaus akivaizdoje pačių skirtingiausių požiūrių, politinių krypčių ar tikėjimų piliečiai privalo pasitikėti vienas kitu ir tikėti „valdžios“ sprendimais bei drauge veikti valstybės gynimo labui. Šiuo aspektu buvimas šauliu (nesvarbu, ar dainuoja, ar taikliai šaudai) yra viena iš galimybių ugdyti tarpusavio pasitikėjimą, kurio gali prireikti.

Eime su pyragu pas kaimynus?

Tai, kas ateina „iš apačios“, pilietinio brandumo požiūriu, visada yra vertinčiau, nei tai, kas nuleista „iš viršaus“. Tačiau kalbant apie gynybos sritį, kliautis savarankiška ir nekoordinuojama veikla būtų didžiulė klaida (kaipgi dabar neprisiminsi kai kurių hiperaktyvių šaulių nusiteikimo pavojaus akivaizdoje eiti „į miškus“ ir kariauti savarankiškai?).

Gali skambėti patetiškai, tačiau tautos, visuomenės bendrystė, vienybė ir pasitikėjimas vieni kitais yra didžiausias tikslas. Drauge jį pasieksime tik tuomet, kai kiekvienas stengsimės bendrystę ugdyti sau artimoje aplinkoje.

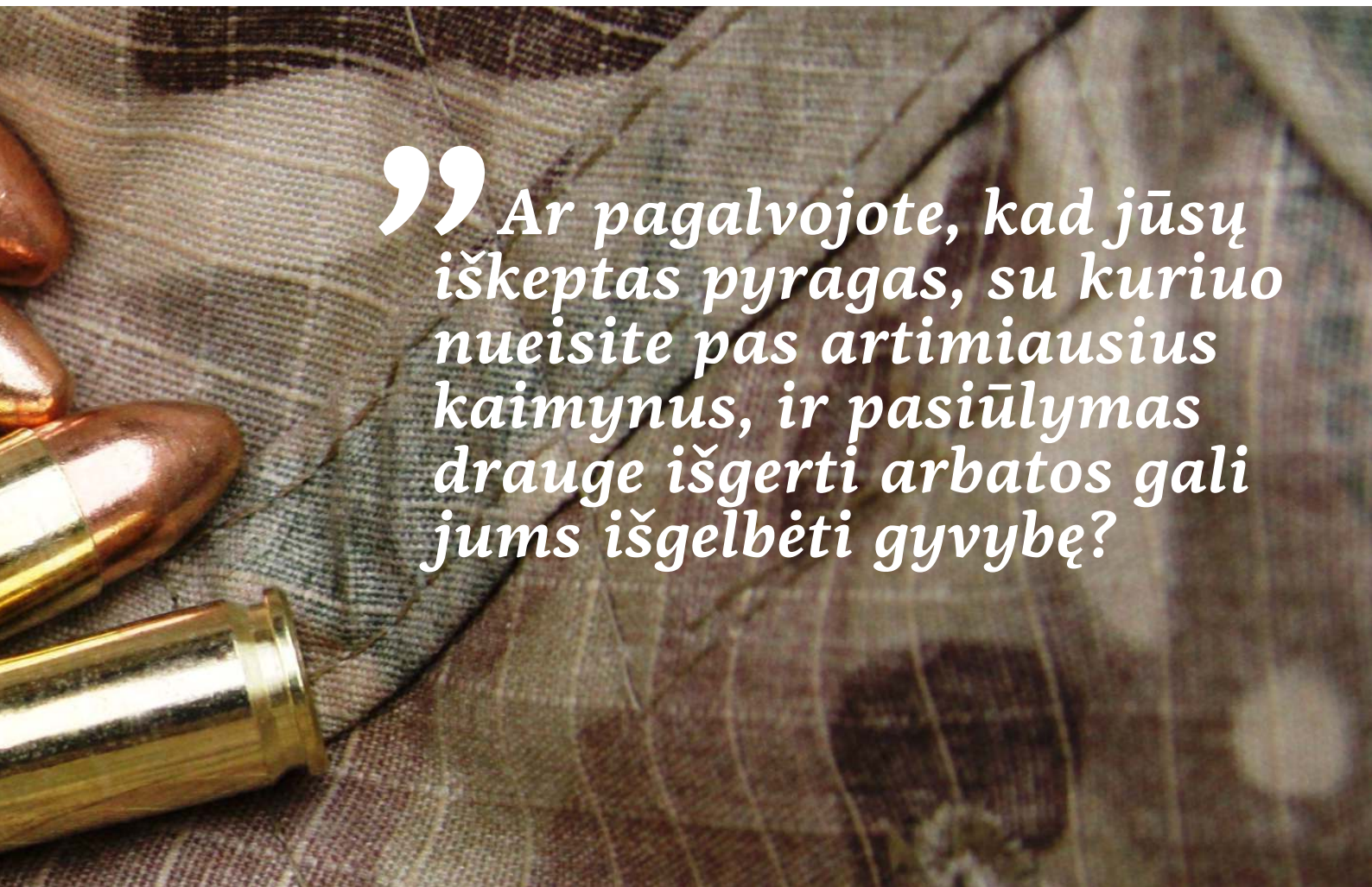
Ar pagalvojote, kad jūsų iškeptas pyragas, su kuriuo nueisite pas artimiausius kaimynus, ir pasiūlymas drauge išgerti arbatos gali jums išgelbėti gyvybę? Taip jūs parodysite, kad pasitikite vieni kitais, kad padėsite vieni kitiems, jei to prireiktų. Taip jūs tiesiog žinosite, kad kaimynai jūsų neišduos, nes būsite patyrę, kad jie ne mažesni patriotai, nei kad pats esate. Tai beprotiškai svarbu ir, visai tikėtina, kad būtent taip prasideda tikrojo šauliško pamokos.

Grįžtant prie pradžioje pateiktos vokiečių filosofo Tihamerio Totho dvyriškumo apibrėžties: tikrasis di-

dvyriškumas ir noras gintis prasideda kuriant pasaulį, kuriame norėtusi gyventi. Ir tai yra artimoji aplinka: šeima, kaimynai, draugai.

Kartais dėl šeimos ir kaimynų verta atidėti asmeninius „globalius projektus“, kurie niekada nesibaigs ir už kuriuos dažniausiai niekas niekada nepadėkos arba, dar blogiau, pamirš kitą dieną. Tik kartu sudėję savo nedidelio nominalo kasdienio bendruomeniško ir kupino pasitikėjimo gyvenimo „kupiūras“ gausime visomis prasmėmis turtingą Lietuvą, kurioje niekam nebekils pagunda monopolizuoti patriotizmą.

„Ar pagalvojote, kad jūsų iškeptas pyragas, su kuriuo nueisite pas artimiausius kaimynus, ir pasiūlymas drauge išgerti arbatos gali jums išgelbėti gyvybę?“

DONATAS VASILIAUSKAS: „Ukrainos kariai vertina mūsų pamokas“

Bendravo **Valdas Kilpys** | Nuotraukos iš asmeninio **D. Vasiliausko** archyvo

Tarptautiniame taikos ir saugumo mokymo centre Ukrainoje jau kuris laikas pluša ir kariai iš Lietuvos. Jie su Jungtinių Valstijų, Kanados ir Lenkijos kariais moko ukrainiečius planuoti karines operacijas bei individualių karo įgūdžių pagal NATO standartus. Neseniai iš Ukrainos grįžęs karys savanoris ir šaulys vyr. srž. Donatas Vasiliauskas maloniai sutiko pasidalyti įspūdžiais su „Trimito“ skaitytojais.

Donatai, kaip papuolėte į instruktorių, vykstančių į Ukrainą, atranką?

Parašką padaviau dar praeitais metais, o šiemet sužinojau, kad patekau į sąrašus. Atranka vyko gruodį, kandidatų buvo dvigubai daugiau, bet man pasisekė ir gegužę išvykau į Ukrainą. Mano tarnyba ten truko du mėnesius.

Vykote padėti Ukrainos kariuomenei su kažkokiais išankstiniais įsivaizdavimais, gal net stereotipais. Ar tai, ką įsivaizdavote čia, ir tai, ką realiai radote, skyrėsi?

Šoko nebuvo. Suprantama, buvo kažkokių netikslių žinių, bet džiaugiuosi, kad niekas nepasitvirtino. Tarkim, vis nugirdavau kalbų apie vadinamuosius „avatarus“, bet tokių neteko sutikti („avatarais“ Ukrainoje vadinami alkoholizmu sergan-

tys kariai – aut. past.). Vadai į šį reikalą žiūrėjo labai rimtai, tad problemų tikrai nebuvo.

Su kuo „dirbote“? Koks tai karinis dalinys?

Tai 72-osios mechanizuotosios brigados pirmasis batalionas, kontraktus pasirašę kariai, iš kurių pusė buvo dalyvavę koviniuose veiksmuose. Žmonės labai skirtingo amžiaus: buvo galima sutikti nuo aštuoniolikmečių iki penkiasdešimtmečių. Tai tapo nemažu iššūkiu, nes labai skyrėsi jų fizinis pasirengimas. Reikėjo rasti „aukso vidurį“, kad visi galėtų įvykdyti užduotis.

Žiūrint į nuotraukas iš kovos vietų galima rasti itin įdomių karinės technikos pavyzdžių. Tarkim, kad ir žymieji metaliniais lakštais „apkar-

tyti“ sunkvežimiai „Ural“. Koks jūsų įspūdis šioje srityje?

Šarvuotos technikos jie turi, o minėtieji sunkvežimiai „apsiūti“ metaliniais lakštais, kad apsaugotų karius nuo lengvųjų šaulių ginklų. Tai paramos būriui priklausanti technika. Tiesiog jie nenori „pliki“ stovėti lauke ir taip apsisaugo. Beje, internete be vargo galima rasti ir Afganistane panašiu būdu „sukonstruotų“ amerikiečių sunkvežimių. Todėl šioje vietoje kažko unikalaus nematau, nors žiūrint iš šalies atrodo keistai ir gal net primena Antrąjį pasaulinį karą.

Kovos veiksmuose dažniausiai tenka saugotis nuo artilerijos sviedinių skeveldrų ir šaulių ginklų, todėl viename iš sunkvežimių buvo matyti pataikymų žymės. Tačiau svarbiausia yra tai, kad tokie šarvai vis vien saugo. Tai svarbiausia.

Ar mokymus vedėte tik jūs?

Ne, su mumis ukrainiečių karius mokė amerikiečių, kanadiečių instruktoriai. Mes priklausėme amerikiečių instruktorių kuopai.

Koks buvo jau dalyvavusių kovos veiksmuose karių požiūris į jūsų teikiamas žinias? Teko girdėti, kad jie ne itin vertina vakarietiškos karybos žinias...

Mūsų dalyvavimą ukrainiečiai vertino. Mes, kaip lietuviai, ten gerbiami dėl įvairių priežasčių. Juk turėjome bendrą istoriją. Mūsų pliusas buvo ir

tai, kad kalbėjome su kariais tiesiogiai, ne per vertėją. Taip pat didžioji dalis mūsų instruktorių tarnavo misijose, tad tai irgi nemenka patirtis, kuria galėjome pasidalinti.

Viskas prasideda nuo elementarių dalykų. Pavyzdžiui, kad ir taisyklingos šaudymo padėties žinojimas. Pas juos šaudo kas kaip išmano: serijom, nesitaikydami. Tad mokėmės nuo pradmenų iki atakos su koviniais šoviniais, pastatų „valymo“. Dauguma ginkluoti senaisiais „kalašnikovais“, kovinė technika taip pat menanti sovietinius laikus, tačiau tai netrukdė.

Kaip leidote laisvalaikį?

Sekmadieniai buvo laisvi, tai vykome į LDK pilis – Podolės Kamenecą, Lucką. Įdomu buvo klausyti istorijos pasakojimų, rasti gatvių, pavadintų mūsų kunigaikščių vardais, Lucke šalia pilies aptikome restoraną „Vytauto karūna“.

Bendrai mokymai Ukrainoje man buvo unikali patirtis, nes viena yra mokinti lietuvių karį, o visai kas kita – ukrainietį. Patobulinau ir kalbų žinojimą. Visgi kažkokių itin didelių ekstremalių nutikimų ar ko panašaus nebuvo. Normaliai dirbome ir tai, manau, buvo prasminga.

Planuojate pirkti ginklą? Į procesą žiūrėkite kompleksiai

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Šiomet Seimo priimtos Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pataisos, išplėsinčios sąrašą asmenų, turinčių teisę laikyti ginklus, daugelio šaulių galvose kelia pagrįstą klausimą: kokią ginklą geriau įsigyti? Užmaršiams primename – pataisos įsigalios 2016 m. rugsėjo 1 d. Žinant šio apsisprendimo aktualumą ir svarbą, „Trimitas“ nusprendė pasidomėti šia tema ir pakalbinti p. Tomą, dinaminio šaudymo klubo „Armatus“ vadovą, kuris paprastai ir iš esmės nusakė pagrindinius faktorius, į kuriuos turėtų kreipti dėmesį planuojantys ginkluotis.

Tomai, įstatyme įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikos nuolatiniai gyventojai ir joje įregistruoti juridiniai asmenys gali įsigyti ir turėti ginklus, šaudmenis šaulio ar kario savanorio, ar kito aktyviojo rezervo kario tarnybai. Kitaip tariant, šauliai bei kariai savanoriai įsigytą ginklą galės naudoti tarnyboje, o esant reikalui panaudoti ir šalies gynybai. Kadangi mums labiau rūpi gynyba, o ne „šaudymas malonumui“, tai į reikalą ir žiūrėkime šiuo aspektu. Ką rinktis?

Kalbėjime apie pusautomačius karabinus, nes jie šiuo atveju svarbiausi. Pirmiausia dera pasirinkti ginklo kalibrą: stambesnį 7,62x51 ar smulkesnį 5,56x45. Jei planuojate mokytis mūšio mieste taktikos, pastatų valymo ir panašiai, tai geriau mažesnis kalibras. Amunicija lengvesnė, mobilumas, galima didesnė dinamika. Jei planuojate „dengti“ mobilias grupes, tykoti ar šaudyti didesniais nuotoliais – tuomet rekomenduojų 7,62x51.

Ar ginklų kainai turi įtakos kalibras?

Kainos skiriasi labai simboliškai. Siūlau į visą šį reikalą žiūrėti kompleksiskai, nes pats ginklas yra tik pirmą investiciją. Jo vieno „pliko“ tikrai nepakaks. Skaičiuoti galima paprastai. Pats ginklas yra apytiksliai trečdalis arba mažiau reikalingos sumos. Reikalinga turėti šiuos daiktus: atsarginis ginklas (pistoletas), iškrovos liemenė, kolimatorinis taikiklis ir artintojas arba optinis taikiklis, bent aštuonios dėtuovės (30 šovinių talpos), prožektorius, dėkliukai dėtuovėms, medicinos krepšelis, aktyvios ausinės, komunikavimo įranga. Ir tai tik būtiniausi dalykai. Kitu atveju šaulys tik turės nuosavą ginklą, tačiau tai su gynyba neturės nieko bendro.

Šiaip nusipirkus ginklą galimi du scenarijai: pirmuoju atveju pasirodysite draugams, giminėms, kelis kartus apsilankysite šaudykloje ir padėsite ginklą į seifą sakydami, kad „turite kuo

ginti tėvynę“, o antruoju ginklas taps nuolatinio tobulėjimo priežastimi ir mano išvardytų pirminių neužteks, nes nuolat prireiks dar ko nors geresnio, tobulesnio ir brangesnio.

Atsarginis ginklas?

Taip, pistoletas būtinas. Be jo nėra iš vietos. Bet tai atskira kalba.

Tai nuo ko pradėti? Kur pirkti? Kaip pats įsigijai visa tai, ką šiandien mačiau seife?

Labai daug informacijos yra internete. Ypač amerikietiškuose resursuose. Pirmą, svarbu nuspręsti kokios bazės ir kalibro pusautomačio norite – Ak, AR-15, Scar ir t.t. Aš pasirinkau AR-15, man svarbu buvo patikimumas, todėl iš karto atmečiau tuos ginklus, kurie veikia direct impingement principu, kai dujos nuvedamos vamzdeliu ir pasirinkau gas piston sistemą. Mano pasirinkimas buvo SigSauer SIG516, kuris yra geras kainos ir kokybės san-

išškai

KARABINAS SIG516

tykio požiūriu. Jei kalbėtume apie Heckler and Koch ginklus, tai jie irgi puikūs, bet kaina „kandžiojasi“. Dabar dar yra prieinama čekų ProArms Armory produkcija, kuri taip pat paremta stūmokline dujų nuvedimo sistema ir yra moderni bei patikima, be to, galima pasirinkti vamzdžio ilgį, apsodą.

Gerai, tarkime išsirinkome „vamzdį“, tačiau dar reikalingi įvairūs taikymosi prietaisai, prožektoriai ir t. t.

Tai asmeninis pasirinkimas, kuris greičiausiai keisis naudojant ginklą. Kolimatorius yra gerai, jei kalbame apie artimą kovą, tačiau man asmeniškai labiau patinka optika, kuri didina nuo vieno karto. Beje, būtina stengtis išsaugoti metalinius standartinius taikiklius ant ginklo. Dar, manau, reikalinga papildoma priekinė rankenėlė. Labai svarbu akiai nesekti mada, o kreipti dėmesį į patogumą bei funkcionalumą ir jokių būdu nesusikrauti ant ginklo visko, ką turi: prožektoriaus, lazerio, RIS rankenėlės, artintojo, kojelių – viskas lengvai uždedama ir nuimama. Priedai dedami priklausomai nuo poreikio. Bendrai kalbant, geriausiai priedai „prilimpa“ treniruocių metu. Bandai ir supranti, ko tau dar reikia, o kas tiesiog netinka.

RIS rankena padeda patogiau ir greičiau valdyti ginklą ekstremaliose situacijose

Uždaro tipo kompensatorius stabilizuoja ginklą šūvio metu

Priartintojas Vortex VMX-3T ir kolimatorius AimPoint Comp M4

Priklausomai nuo būtinumo priartintojas vienu judesiu lengvai „numetamas“ į šoną ir galima šaudyti naudojant tik kolimatorių

„VERKTINIO“ BATAI JAUNAJAM ŠAULIUI PER MAŽI

Dovilė Rusteikienė | Nuotraukos iš LŠS archyvo

Nors vasara atostogų ir pramogų metas, tačiau jaunieji šauliai ją leidžia aktyviai ir patriotiškai. Stovyklų metas Šaulių sąjungoje turbūt vienas iš linksmiausių ir laukiamiausių įvykių. Jaunieji šauliai gulėjimą pajūrio paplūdimyje ar atokaitoje prie ežero keičia į aktyvias pratybas, informatyvius ir tobulėt skatinančius mokymus – tokia vasara tampa kupina iššūkių. Kadangi stovyklų maratonas pasibaigė, jaunieji šauliai dalinasi savo įspūdžiais iš kai kurių praėjusių vasaros stovyklų, nes galbūt ir tu, jaunasis šaulys, skaitantis šias eilutes, kitą vasarą susigundysi patirti daugiau nuotykių ir gerų emocijų Lietuvos šaulių sąjungos organizuojamose stovyklose.

Šaulio gelbėtojo stovykla

Šių metų rugpjūčio 8–13 dienomis K. Veversio Kazlų Rūdos poligone vyko šaulio gelbėtojo stovykla, kurioje dalyvavo 29 jaunieji šauliai (6 vaikinai ir 23 merginos) iš visos Lietuvos. Stovyklos metu jaunieji šauliai gelbėtojai domėjosi karo paramediko darbo specifika, mokėsi valdyti stresą, lauko sąlygomis gaminosi neštvus. Pirmosiomis stovyklos dienomis praktikavosi įvertinti nukentėjusiojo būklę ir suteikti pirmąją medicinos pagalbą (ABCDE). Vėliau teoriškai ir praktiškai mokėsi suteikti pagalbą sutrikus kvėpavimui, gaivinti sustojus širdžiai, stabdyti kraujavimą ir suteikti pagalbą stuburo, galūnių sužalojimo ar nušalimo bei galvos traumų atvejais. Teorinius ir praktinius užsiėmimus vedė Lietuvos šaulių sąjungos šauliai, savanoriai iš Kauno greitosios medicinos pagalbos stoties ir Kauno klinikų ortopedas-traumatologas Antanas Vizgirda.

Vyr. mokymo specialistė **Germanė Bartkutė**

Tai buvo kupina emocijų ir naujos patirties stovykla. Ši stovykla išmokė to, ko iki tol nemokėjom, pavyzdžiui, streso valdymo, kraujavimo stabdymo ekstremaliomis sąlygomis. Nuoširdžiai dėkoju organizatoriams, tokių stovyklų norėtusi daugiau.

Jaunoji šaulė **Deimantė Augaitė**

Paramedikų stovykla, mano nuomone, tikrai buvo pavykusi ir tikiu, kad visi planai buvo įgyvendinti. Vos atvykę, greitai pasidėję daiktus į palapines, žygiavome į paskaitas, o vakare vyko komandiniai žaidimai, kurie padėjo susipažinti vieniems su kitais bei veikti komandoje. Nors ir pirma diena buvo aktyvi, kitos dienos buvo dar aktyvesnės. Iš rankų nepaleidome bintų, tvarsčių ir turniketų. Kas mane labai džiugina šioje stovykloje, tai didelis dėmesys praktikai. Taip pat, kad kiekvienas turėjome parodyti savo darbą instruktoriams, negalėjome prasmukti jo neatlikę. Gal todėl visi ir išlaikėme paramedikų kursą.

Jaunoji šaulė **Sandra Statkutė**

Šauliai – parašiutininkai

Patyriau fantastiškus potyrius. Sunku išreikšti žodžiais. Man labiausiai patiko tas momentas, kai tave išstumia pro lėktuvo duris ir tu krenti žemyn. Tarsi norisi kažkur įsikabinti, pačiupti kažką, o dar reikia prisiminti instruktoriaus nurodymą skaičiuoti...

Esu labai dėkinga LŠS už suteiktą galimybę dalyvauti tokioje nuostabioje stovykloje. Jei dar būtų galimybė pakartoti ką nors panašaus – nedvejodčiau nė sekundės. Smagu ir tai, kad šį mano žingsnį palaikė tėvai. Nors kasdien skambindavo, domėdavosi, bet viskas praėjo ir dabar jie manimi didžiuojasi.

Jaunoji šaulė **Donata Drobnytė**

Šokti parašiotu buvo mano sena svajonė, kurios dėl įvairių priežasčių vis nesisekdavo įgyvendinti. Tačiau pasitaikė galimybė ir šį kartą jos nepraleidau. Pagalvojau, kad būtų gerai, jog kiekvienas šaulys galėtų atlikti šuolį parašiotu. Tai taip pakeičia požiūrį į aplinką.

Jaunasis šaulys **Vilmantas Stankus**

Jaunujų šaulių stovykla Kazlų Rūdoje

Liepos 25–31 dienomis Kazlų Rūdos poligone vyko I ir II pakopos jaunųjų šaulių stovykla, kurioje dalyvavo apie 80 žmonių iš visos rinktinės. Joje mano prioritetas buvo išsilaikyti II pakopą bei pagilinti žinias. Daugiau siekių neturėjau, nes ir prieš tai buvau dalyvavusi ne vienoje stovykloje ir mokymuose, galbūt todėl ir šioje stovykloje adaptuotis nebuvo sunku.

Stovykla paliko geresnį įspūdį, nei tikėjau, kadangi palapinėse buvo lovos. Instruktoriai, kurie vedė mokymus – šaunūs, o ir daugelis vaikų buvo pažįstami.

Džiaugiuosi ir tuo, kad galėjau pagilinti savo žinias ir įgūdžius topografijoje (svarbu buvo koordinacių nustatymas, azimutas, orientavimasis vietovėje), šaudyme iš pneumatinio ginklo, apkasų kasime, žygiuose bei nebyliuose valdymo signaluose. Tiesa, nauja patirtis buvo „kambarių valymas“ – namo šurmas, kuriame pasisekė pabūti ir valančiuoju, ir priešu. Turbūt todėl tai paliko didžiausią įspūdį.

Penktadienio dienvakrė taip pat buvo įdomi ir įsiminė, nes po pusryčių keliavome tiesiai į vėliavų aikštę ir mokėmės apie priešgaisrinę gel-

bėjimo tarnybą, jos sudėtis, kaip ir ką daryti atsitikus ekstremaliai situacijai. Pačiai teko patirti skenduolio gelbėjimo būdus, nes buvau savanore. Dalyvauti stovykloje kitamet labai norėčiau, nes tai būtų puiki galimybė dar labiau pagilinti žinias. Todėl, tikiuosi, jeigu aplinkybės leis – būtinai dalyvausiu.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės
4-os kuopos 1-o būrio jaunoji šaulė
Dovilė Matusevičiūtė

Poškonių stovykla

Kaip ir kiekvienais metais jaunieji šauliai bei kandidatai į juos atvyko į Poškonių stovyklą, esančią Šalčininkuose. Visi vaikai buvo puikiai nusiteikę smagiai praleisti savaitę sukarintoje stovykloje. Ši prasidėjo nuo susipažinimo vienas su kitu ir sukurtais būrių prisistatymais.

Stovyklos metu jaunieji šauliai mokėsi taktikos, žygio metu išmoko judėti priimant tinkamus atstumus, stebėti savo šaudymo sektorių, užimti įvairias šaudymo pozicijas, žiedine gynyba kurti pasalas bei vadovautis NVS (nebylaus valdymo signalais). Stovykloje vaikai ne tik uoliai mokėsi, bet ir turėjo linksmy vakaronių, maudynių ežere. Buvo labai smagu gamintis maistą patiems ant laužo.

Stovyklautojai, kaip ir pridera karinės stovyklos dalyviams, nepraleido progos užsimaskuoti. Vaikams labai patiko ne tik pats maskavimosi procesas, bet ir užsimaskavusių žmonių

paieška miške. Paieškos rezultatai ir didelės ieškančiųjų pastangos dar kartą įrodė, jog tinkama maskuotė yra tikrai puikus ir patikimas būdas norint pasislėpti. Ne mažesnį įspūdį stovyklos dalyviams paliko kinologų pasirodymas ir, žinoma, šratasvydis (dar žinomas kaip straičbolas arba airsoftas). Šis karinis sportinis žaidimas leido pasijusti tikrais kariais ir kovoti iki galo.

Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios
rinktinės Sostinės šaulių kuopos
jaunoji šaulė **Ingrida Kildanavičiūtė**

A person wearing a camouflage jacket is partially visible on the right side of the image, standing in a field of tall purple flowers. The background shows a clear blue sky with scattered white clouds and a line of green trees in the distance. The overall scene is bright and natural.

*„Gėlėta pieva,
miškas ar griovys -
būk pasiryžęs ginti
Lietuvą šaulys.“*

Antrosios pakopos stovykla Pabradės poligone

Pirmoji diena

Atvykome į Pabradės centrinį poligoną, susipažinome su mūsų būsimais instruktoriais, pasiskirstėme į būrius ir nieko nelaukdami ėmėmės darbo. Bendromis jėgomis ir su instruktorių pagalba gana greitai pasistatėme daug tvirtų palapinių, tarp kurių buvo atstojusių klases – skirtas paskaitų klausymui ir užsiėmimų vykdymui. Įsikūrėmė po penkis, kiti po šešis, susinešiojome lovas ir daiktus. Palapinėje buvau su keturiomis savo draugėmis, todėl pripažįstu, liūdna niekada nebuvo. Sunku būdavo tik anksti rytais. Atrodo, tik užmerki akis, nespėji nė antro sapno susapnuoti, o jau pasigirsta skardus būrio vado balsas ir jo komanda: „Stovyklą kelt!“ Iš pradžių, atrodo, viską atiduosi, kad tik nereiktų kojos iš miegmaišio iškišti, rengtis ir sportuoti. Mūsų palapinė būdavo ta vieta, kurioje

dažniausiai laisvo laiko metu susinešę po naktpiečių likusį maistą sėdėdavo daugelis mūsų, aptardavome dienos įspūdžius, pasakodavome įvairiausias istorijas. Būnant kartu laikas niekuomet neprailgdavo. Mūsų rutina buvo paprasta: atsikeldavome šeštą, mankštindavomės, tuomet pusryčiai ir dienos užsiėmimai, galiausiai po visko vykdavo nakties tarnyba.

Antroji diena

Nieko nelaukę išjudėjome miškan. Dirbome sunkiai ir atkakliai visas 6-ias dienas. Darėme daug klaidų, tačiau iš jų ir mokėmės. Įgavome ir naujų žinių, praktikos, o tuo pačiu pasikartojome ir senąsias: kūrėme laužus, pastoges, įtvirtinome topografinės žinias. Kai kurie mūsų išmoko individualų ugnies ir judėjimo manevrą, taip pat susipažino su žvalgybos patrulio paskirtimi, reakcija į gaisro pavojų, tobulino individualius maskavimosi vietovėje įgū-

džius. Pratybų metu kai kuriems mūsų teko susidurti net su koviniu valdymu. Vieniems sekėsi kiek sunkiau, kitiems – lengviau, todėl visada turėjome padėti vieni kitiems, būti tarsi vienas kumštis.

Laisvalaikis

Laisvą laiką leisdavome įvairiai: žaisdami tinklinį, krepšinį ar tiesiog smagiai besišnekučiuodami, ilsėdamiesi. Sunkus darbas ir miškas neišgąsdino jaunųjų šaulių, todėl, atėjus vakarui, visi draugiškai ir garbingai varžėmės sportinėse žaidynėse. Kliūčių ruožas, tinklinis ir krepšinis buvo mėgstami laisvais vakarais. Šios veiklos tik įro-

dė, kokie esame vieningi, ryžtingi ir, svarbiausia, siekiantys bendro tikslo.

Sekmadienis, paskutinioji mūsų diena

Tą rytą galėjome keltis valanda vėliau ir eiti pusryčiauti apsirengę civilio rūbais. Papusryčiavome, išsinešėme daiktus ir lovas iš palapinių, jas sutvarkėme. Turėjome laisvo laiko iki vienuoliktos valandos, iki stovyklos uždarymo ceremonijos. Apsirengę uniformas, išsirikiavę kantriai laukėme rinktinės vado žodžių. Tinklinio, krepšinio ir kliūčių ruožo geriausios komandos buvo apdovanotos sąsiuviniais ir rašikliais, taip pat gavome lauktus antsiuvus, pažymėjimus. Visų nuotaikos buvo puikios, veidai kupini teigiamų emocijų. Pasidėjome daiktus, persirengėme, papietavome, atsisveikinome su instruktoriais ir išvažiavome. Manau, stovykla praėjo puikiai. Jos metu buvo propaguojama sveika gyvensena, keliama jaunųjų šaulių kvalifikacija, ugdomas jaunimo patriotiškumas, pilietinės ir tautinės vertybės, o tai yra svarbiausia. Praėjus vasarai tikrai turėsiu, ką prisiminti.

*Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės Sostinės šaulių kuopos jaunoji šaulė **Dominyka Sriubiškytė***

Stovykla Jungtinėje Karalystėje

Po kelerių metų pertraukos Lietuvos šaulių sąjunga atkūrė savo tarptautinius ryšius su Jungtinės Karalystės kadetais. Pagal atnaujintą mainų programą rugpjūčio 14–21 dienomis 12 jaunųjų šaulių dalyvavo tarptautinėje kadetų stovykloje. Šį kartą jaunuoliai lankėsi Longmoore stovykloje (70 km į pietvakarius nuo Londono), kurioje praleido aštuonias dienas.

Vos tik atvykę, jaunuoliai buvo supažindinti su stovyklos teritorija ir kadetų naudojama ginkluote bei ekipuote. Nuo pirmosios dienos šauliai buvo priskirti B kuopos pirmam ir antram būriams, su kuriais kitas dvi dienas dalyvavo taktinėse lauko pratybose. Pirmą lauko pratybų dieną jaunuoliai bandė įgyvendinti numatytos teritorijos žvalgybą ir išgelbėti sudužusio sraigtasparnio pilotą nuo jį apsupusių priešiškių pajėgų. Įvykdžiusi šias užduotis, B kuopa sugrįžo į savo laikiną patrulio bazę, kurioje turėjo praleisti naktį lauke. Nuo ankstyvo ryto jaunieji šauliai toliau tęsė taktines lauko pratybas, per kurias turėjo ne tik apsiginti nuo pastovių priešo atakų, tačiau ir įvykdyti kovinio patrulio užduotis, surasti priešininkų stovyklavietę ir ją sunaikinti. Dienos viduryje kuopą aplankė kadetų kapelionas, kuris visus palaimino ir sukalbėjo bendrą maldą su kadetais.

Po įtemptų pratybų, ketvirtąją stovyklos dieną jaunieji šauliai galėjo šiek tiek atsikvėpti ir su kadetų B kuopa išvyko į Londoną. Kelionės metu buvo aplankyta Londono pilis, miesto centras ir Big Be-

nas. Pasiskirstę į mažesnes grupes, jaunieji šauliai su kadetais turėjo galimybę paplaukioti Temzės upe ir pasigrožėti miesto panorama.

Penktąją dieną jaunieji šauliai kartu su B kuopa praleido šaudymo pratybose. Jie visi galėjo išbandyti savo akies taiklumą lazerinėje šaudykloje, taip pat šaudant iš mažo kalibro karabinų, lygiavamzdžių ar britų kadetų automatų L85-A2. Galima pasidžiaugti, kad lietuvių rezultatai šaudant iš trumpo atstumo buvo vieni geriausių.

Šeštąją dieną jaunieji šauliai kartu su B kuopa įvykdė kovinio šaudymo pratybas naudojant automatus L85-A2. Su modernios įrangos pagalba iš karto buvo galima matyti jaunųjų šaulių atliktus šūvius iš 100 metrų atstumo.

Priešpaskutinę dieną jaunieji šauliai turėjo galimybę varžytis kliūčių ruožo bėgime. Jiems ne tik reikėjo bėgti, šliaužti, bet ir nebijant aukščio įveikti įvairias kliūtis – sienas ir griovius. Sėkmingai įveikę visus iššūkius, jaunuoliai paskutinį vakarą leido naujų draugų kompanijoje. Galima tik džiaugtis, kad tarptautinių mainų programa suteikia ne tik galimybę susirasti naujų draugų iš kitų šalių, bet ir pasidalinti kariška patirtimi. Su šypsena veiduose jaunieji šauliai sėkmingai sugrįžo į Lietuvą ir nekantriai pradėjo laukti kitų metų susitikimo su Jungtinės Karalystės kadetais.

Vyr. mokymo specialistas
Dovydas Rogulis

Išėjus į mišką kiekvieną minutę jauti įtampą ir parako kvapą aplinkui visą patrulio bazę. Nė vienas nenuspėdavo, kada mus užpuls priešas. Bet tam įvykus, nedvejodami apgindavome patrulio bazę. Ir taip 2 paras. Viskas buvo nuostabu. Įdomus kultūros ir įpročių šuolis. Parodėme britams, kad Lietuva nors ir maža šalis, tačiau turi parako.

Jaunasis šaulys **Vaidas Molis**

Septynios dienos Didžiojoje Britanijoje buvo kupinos įspūdžių: šaudymai iš kovinių bei imitacinių šovinių, kita kalba, kultūra, maistas, miškai. Viskas buvo šiek tiek kitaip. Labiausiai mums, visiems lietuviams, įsiminė šaudymai, nes kol Lietuvoje stovyklose bėgioji su G-36 ginklo muliažu ir šūkauji, čia šaudai iš tikrų kovinių ginklų. Esu labai dėkingas už suteiktą galimybę vykti į šią stovyklą ir kartu su Jungtinės Karalystės kadetais dalyvauti pratybose. Jeigu dar kartą pasitaikytų galimybė vykti į tokią stovyklą – tikrai neatsisakysčiau.

Jaunasis šaulys **Ignas Modzeliauskas**

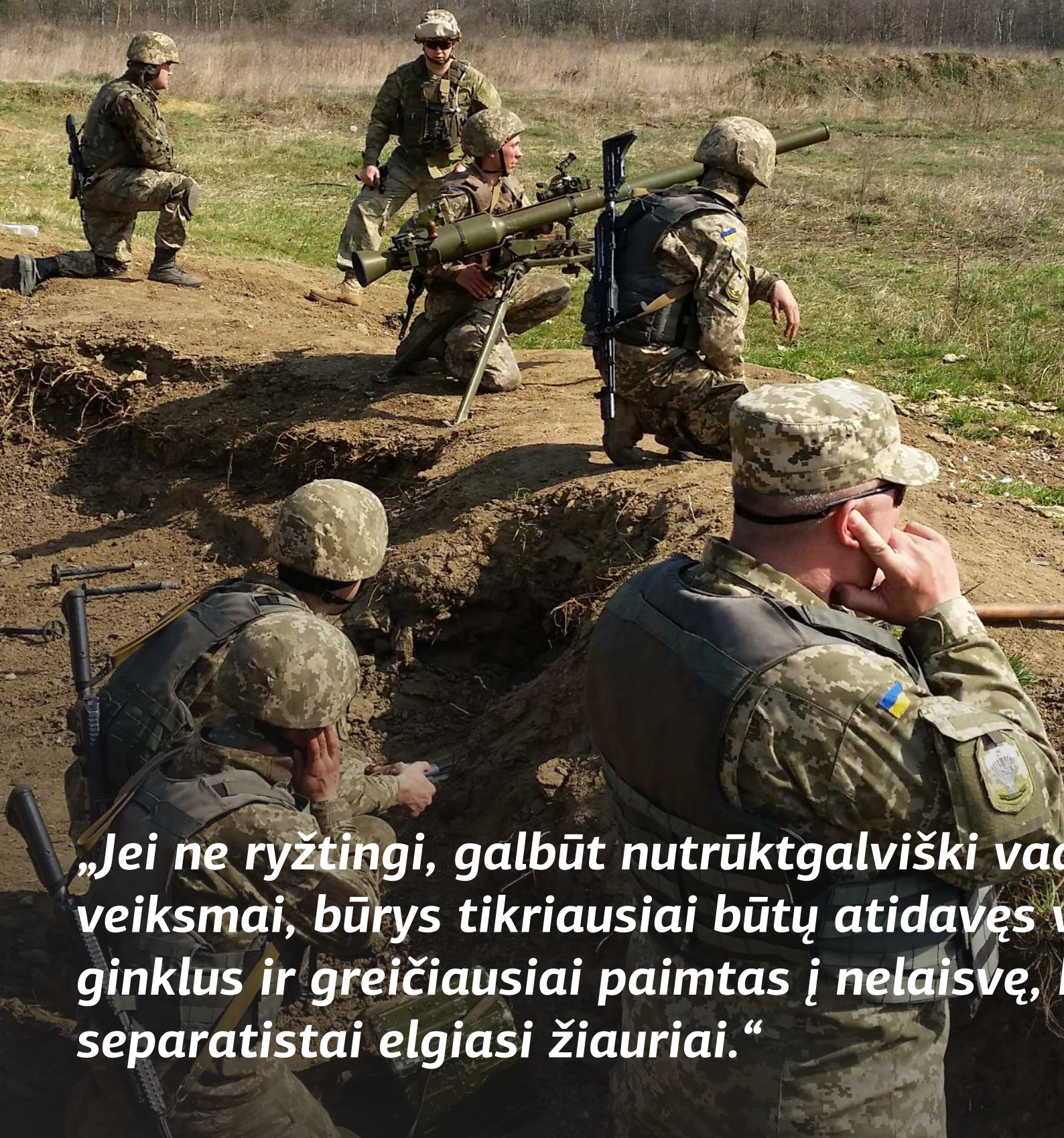
Ši stovykla Anglijoje man buvo pati įsimintiniausia per visą laiką, kiek esu LŠS. Reikia pripažinti, kad aprūpinimas stovykloje buvo puikus: mums suteikė ekipuotę, pratybos buvo pilnos gerų įspūdžių. Kadetai labai nuoširdūs ir geri, padėdavo mums ir kartais net atrodė, kad labiau rūpinosi mumis nei savimi. Didžiausią įspūdį paliko šaudymas su koviniais šoviniais, man tai buvo visiškai nauja patirtis, kuria labai džiaugiuosi ir didžiuojuosi. Jei galėčiau pakartoti šią stovyklą, mielai tai padaryčiau.

Jaunasis šaulys **Tautvydas Kumža**

Patirtys Ukrainoje:

derybų meno pamokos, pesimistinės nuostatos ir sovietinis „old school`as“

Alminas Sinevičius | Nuotraukos iš asmeninio Almino Sinevičiaus archyvo

„Jei ne ryžtingi, galbūt nutrūktgalviški vadovai, veiksmai, būrys tikriausiai būtų atidavęs visus ginklus ir greičiausiai paimtas į nelaisvę, nes separatistai elgiasi žiauriai.“

nuotaikos

Prieš pradėdant ką nors kalbėti apie Ukrainą, reikia suprasti, kad dabar ten kuriama istorija. Tai reiškia, jog viskas labai greitai kinta, praktiškai nėra jokio pastovumo visuose sektoriuose, visuomenės sluoksniuose, o ypač tarp politinių vadovų, kurie ir priima sprendimus. Šiandien Ukrainoje visai nesvarbu, kas tu esi, jeigu „turi galvą“, gali greitai „iškilti“, bet lygiai taip pat gali ir greitai „nukristi“. Kariuomenė nėra išimtis. Kariui gali būti net kelis kartus per metus suteiktas aukštesnis laipsnis. Žinoma, tokių privilegijų gauna ne kiekvienas. Dažniausiai tai nutinka tiems kariams, kurie kariauja išimtinai konflikto zonoje, kurioje yra tikimybė žūti. Ukraina buvo užklupta prieš ir kilo konfliktas, kuriam Ukrainos kariuomenė ir spec. tarnybos ruošėsi mažiausiai dešimtmetį, nuo 2004 m. Oranžinės revoliucijos.

Lietuvos kariuomenės Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Karaliaus Mindaugo husarų bataliono karių sudarytai mokymo grupei, kurios vienas iš vadovų buvau ir aš, teko tikrai nelengva užduotis – mokyti desantininkus iš 25-osios oro desanto brigados II-ojo bataliono. Šie Ukrainos kariai buvo motyvuoti, žingeidūs, taip pat noriai dalinosi savo patirtimi su mumis.

Karas paliečia visus valstybės gyventojus, net ir tuos, kurie tiesiogiai jame nedalyvauja. Mamos, dukros, tėvai, draugai, mylimosios – vis tiek kažkas turės ryšį su tuo kovotoju už savo valstybę.

Parama vertinama, tačiau nuotaikos pesimistinės

Lietuvos reikšmė padedant Ukrainai yra tikrai žymi. Lietuva daug prisideda prie Ukrainos kelio euroatlantine kryptimi. Galbūt ne tiek, kiek Lenkija, JAV ar Kanada, bet tai natūralu, žinant valstybių dydžius ir populiacijas. Pavyzdžiui, Lenkijoje dirba ir į savo namus pinigus siunčia apie 1 mln. ukrainiečių, o Kanadoje yra įtakinga ukrainiečių diaspora. Kita vertus, mūsų prezidentę, o ypač jos kandžius pasisakymus Rusijos atžvilgiu, žino turbūt kiekvienas ukrainietis. Girdėjau svarstant apie tai, jeigu būtų Ukrainos prezidento rinkimai, tai pagrindinės kandidatės galėtų būti Nadia Savčenko ir Dalia Grybauskaitė. Mus gerbia panašiai kaip Gruzijoje po karo su Rusija. Absoliuti dauguma yra dėkingi ir vertina mūsų visokeriopą paramą projektais, drabužiais, įvairiomis priemonėmis, tokiomis kaip optika, žiūronai ar šarvuoti automobiliai. Vien ko vertos Lietuvos šaulių sąjungos paramos Ukrainai grupės, Haroldo Daublio, Ramūno Šerpatausko bei kitų darbas dieną ir naktį, kad įvyktų renginys ar būtų nugabentas krovinys į Ukrainos rytus. Daugybė mano pažįstamų ne kariškių, bet medikų, teisininkų, valstybės tarnautojų taip pat pastoviai vyksta į Ukrainą ir padeda parodydami jiems kitokius būdus, metodus ir galimybes.

do
visus
kurioje

Apsilankymo Ukrainoje metu teko daug bendrauti su vertėjais, kurie ten yra daugiau nei vertėjai. Nors amerikiečių jiems mokamas atlyginimas, lyginant su Ukrainos vidutiniu užmokesčiu, yra nemenkas, dauguma jų labai patriotiški. Vertėjai negailėjo pagyrų ir gerų žodžių apie Lietuvą ir jos karius.

Visgi nepaisant to, kad iniciatyvų daug, ne visi ukrainiečiai yra pasiryžę eiti iki galo, bent jau man susidarė toks įspūdis. Viena vertėja, Irina Sodžiak, 2014 m. entuziastingai vyko į Kijevą ir dalyvavo Euromaidano revoliucijoje. Kaip ji pati sakė, tada viskas atrodė daug šviesiau

ir perspektyvos buvo kitos. Praėjus dviems metams, daug ukrainiečių jau nėra tokie užtikrinti, motyvuoti aukotis ir dirbti vardan Ukrainos. Kokia viso to priežastis? Atsakymas paprastas. Valdžia sunkiai įgyvendina reformas, kol kas turbūt tik policijos reformą galima vadinti sėkminga. Grivna ir toliau išlieka nestabili valiuta, karas stekena valstybę. Jo padariniai dar mažiausiai 20 metų bus juntami visuomenėje. Vien tik pagalvojus apie visus karius, kurie patyrė įvairias traumas, neįgaliosius, vidaus pabėgėlių srautus darosi baugu. Juk jie visi liks ir bus našta jaunai, ką tik identitetą atradusiai tautai. Prisiminus

Lietuvos kelią į Vakarų pasaulį yra aki-vaizdu, kad šis taip pat nebuvo toks lengvas, bet Lietuva – ne Ukraina, 3 mln., tai ne 40 mln., o ir Rusijos politika Lietuvos ir Ukrainos atžvilgiu visai kitokia.

„Praėjus dviems metams daug ukrainiečių jau nėra tokie užtikrinti, motyvuoti aukotis ir dirbti vardan Ukrainos.“

Kai kurie Ukrainos karininkai taip pat nekalba apie NATO kaip tikslą, jie puikiai supranta, kad Ukrainos kariuomenė turi didžiulį potencialą ir gali gyvuoti savarankiškai, be NATO. Tik to nesako oficialiai, mat Ukrainos prezidentas nurodė kariuomenei 2020 m. būti pasirušusiai pagal NATO standartus.

Derybų meno pamoka iš fronto ir sovietinis „old school“ as

Prisimenu vieną puikų pavyzdį – ukrainiečių pamoką iš fronto. Vyr. lttn. Andrejus (kurio pavardės, deja, nebepamenu) pasakojo nutikimą: 2014 metų vasarą, per pagrindinius mūšius, jo būrys vienas iš pirmųjų įvažiavo į Kramatorską ir buvo sustabdytas civilių minios. Šie

užblokavo koloną, važiavusią miestu, desantininkai negalėjo pajudėti nei pirmyn, nei atgal. Vėliau sekė derybos, kurios vyko su, žinoma, labiausiai rėkiančiu prorusišku, bet visgi turbūt Ukrainos piliečiu. Praėjus kelioms valandoms po „lengvų“ pasistumdymų ir apsižodžiavimų, Andrejus pastebėjo nuošalyje stovintį kresną žmogų, prie kurio laikas nuo laiko priedavo vienas ar kitas „rėksnys“ ir išklaUSDavo jo nurodymus. Tai tikriausiai buvo Federalinės saugumo tarnybos arba kitos agentūrinės žvalgybos darbuotojas, kuris moka civiliams už tai, kad šie vykdytų jo nurodymus.

Visa sumaištis ir blokada truko apie 14 valandų. Galiausiai Andrejus ėmėsi ryžtingų veiksmų. Jis pasiėmė dvi granatas su ištrauktais žiedais į rankas ir pradėjo diktuoti savo sąlygas. Tik tada prie jo priėjo minėtasis nepažįstamasis iš nuošalės ir pasiūlė skirstytis. Andrejus, žinoma, sutiko. Jei ne ryžtingi, galbūt nutrūktgalviški vado veiksmai, būrys tikriausiai būtų atidavęs visus ginklus ir greičiausiai paimtas į nelaisvę, kurioje separatistai elgiasi žiauriai. Derybų meno su civiliais ar teroristais, laikančiais įkaitus, Lietuvos kariuomenė nėra plačiai mokoma,

nes yra daugybė kitų dalykų, kuriuos kariai privalo išmokti, viskam tiesiog neužtenka laiko.

Taip pat dirbant su šiuo desantininkų batalionu iš brigados, dislokuotos netoli Dnipro miesto (anksčiau vadinto Dnepropetrovsku), paaiškėjo, kad pastaroji susilaukusi viliojančių pasiūlymų iš „tamsiosios pusės“, daugiausia verbuoti aukštesnius laipsnius turintys ir tam tikras pareigas užimantys kariai. Separatistų arba Rusijos Federacijos kariuomenės atstovai siūlydavo išduoti Ukrainą ir pereiti į kitą pusę, kur jiems būdavo žadamos aukštesnės pareigos, postai, geresni pinigai. Natūralu, kad buvo susiviliojusii. Jie išties gavo tai, kas buvo žadėta, tik buvo išsiųsti tarnauti kur nors į Aziją, pasitaikydavo ir ne tokių sėkmingų perbėgėlių istorijų, kai šie buvo tiesiog nužudomi ar siunčiami į frontą vadovauti priešakiniais padaliniais.

„Įsivaizduojate?! Jis eina ginti savo valstybės, nežiūrėdamas į riziką, kad jo šeima gali likti be tėvo, maitintojo.“

Būdamas Ukrainoje daugiausiai dirbau su minėto bataliono sunkiųjų ginklų kuopos vadu vyr. lt. Dmitrijum Valošinu, kuris dabar turbūt jau yra kapitonas. Nors jaunas, bet Dmitrijus labai įdomus žmogus, turintis šeimą Dnipro mieste, žmona augina mažą

dukrytę, dabar gyvena su savo tėvais. Įsivaizduojate?! Jis eina ginti savo valstybės, nežiūrėdamas į riziką, kad jo šeima gali likti be tėvo, maitintojo. Kartais pasvarstau, kiek Lietuvos piliečių, karių, šaulių taip pasielgtų, jeigu ateitų toks laikas... Nepaisant to, Dmitrijus labai linksmai, gal kartais kiek ciniškai reaguoja į aplinką, vadų nurodymus ir kasdien kylančias menkas problemas. Aš ir mano kolegos jam ir jo kariams stengdavomės perteikti kuo daugiau žinių per kuo trumpesnę laiką. Būsiu atviras, tikrai ne visada pasisėkdavo. Kartais atrodydavo, kad tai, ko vakar mokei, šiandien ukrainiečiai jau užmiršo. Kodėl? Mat vakar jie nebuvo dėmesingi, blaškėsi, kalbėjo telefonais, bendravo tarpusavyje ir nesusikoncentruodavo ties tuo, ką dėstė instruktorius. Žmonės tikrai labai išsiblaškę. Kartais netgi aukštas pareigas užimantys karininkai elgiasi kaip vaikai – žaidžia įvairius žaidimus telefonuose ir pan. Kita vertus, Dmitrijus to niekada nedarydavo, todėl jis man atrodė unikalus.

Kartą per kovinius šaudymus iš sunkiųjų ginklų, atsitiko kai kas neįprasta. Keli kariai iš kito padalinio, dalyvaujanti orientacinėse pratybose, netyčia įbėgo į mūsų šaudymo lauką. Sustabdžius šaudymus ir niekam nenukentėjus, Dmitrijus nuvažiavo iki jų. Vos tik išlipęs iš automobilio, jis iš visos jėgos kumščiu trenkė vienam, o tada kitam tiesiai į krūtinės ląstą bei eile keiksmazodžių palydėjo savo veiksmus. Kariai tikrai suprato jo žinutę. Po to, mums besikalbant, sakiau jam: „Dmitrijau, tu gi supranti, jie nekalti, kad įbėgo į mūsų šaudymo lauką, jie juk gavo tokią užduotį iš savo tiesioginių vadų“, o jis man nė nemąstęs atsakė: „Kiekvienas „gaidys“ neša savo kiaušus“. Ten sistema paprasta, jei karys neklauso ar padarė pažeidimą, jam vienu būriu vado piršto mostu bus nuimta 10 %, o jei dar ginčysis, ir 20 % nuo mėnesinio atlyginimo. Žinoma, yra ir kitas būdas, po kurio atsirastų mėlynė krūtinės srityje ir desantininkas kokias 5 minutes žiopčios kaip lietuviškasis karpis išmestas ant kranto, po gauto kuopos vado smūgio į krūtinę. Tačiau kariai tai priima visiškai normaliai, jie nelaiko pykčio ant savo vadų, nes jie gu gavo, reiškiasi taip turėjo būti. Sovietinis „old school'as“ ten dar gyvas. Tikėkimės, kad neilgai.

ŠAULIAIS GALI BŪTI TIK RITERIAI

Norbertas Černiauskas

Nuotrauka Vaidoto Okulič-Kazarino

„Siekiant pažangos ir laisvėjimų, labai svarbu yra turėti prieš akis dėsny, kad kiekvienas lietuvis turi mokėti savo darbą atlikti rūpestingai ir gerai. Tat pasiekę, tikrai galėsime džiaugtis dar didesniais laimėjimais. Ypač tai turi rūpėti šauliams, kurie turi būti pavyzdingais lietuviais ir dvasios riteriais.“

Lietuvos šaulių sąjungos (toliau – LŠS) įkūrėjas Vladas Putvinskis mums yra nusakęs ne tik šauliškos ideologijos pagrindinius principus bei veikimo gaires, bet ir palikęs, uždavęs ne vieną idėjinę mįslę. Viena tokių galėtų būti amžininkų užfiksuota Putvinskio tezė, kuri skelbia, kad atgimusi, modernėjanti Lietuva gali būti stipresnė net už buvusią Vytauto imperiją. Daugeliui amžininkų ir ne vienam vėlesniam tyrėjui itin knietėjo sužinoti, ką LŠS ideologas tai sakdamas turėjo galvoje. Neabejo-

tina, kad tai nebuvę valstybingumo principu, valdymo forma ar teritorijos dydžiu paremtas palyginimas ar siekiamybė – Putvinskis neabejojo Lietuvos didybės atgimimu, tačiau, šiuo atveju, ji turėjo būti paremta ne kariniais žygiais ir teritoriniais laimėjimais, o vidine – kultūrine, dvasine pažanga: „siekiant pažangos ir laisvėjimų, labai svarbu yra turėti prieš akis dėsny, kad kiekvienas lietuvis turi mokėti savo darbą atlikti rūpestingai ir gerai. Tat pasiekę, tikrai galėsime džiaugtis dar dides-

niais laimėjimais. Ypač tai turi rūpėti šauliams, kurie turi būti pavyzdingais lietuviais ir dvasios riteriais.“

Panašiai į vidines valstybės stiprybės paieškas buvo susitelkęs ne vienintelis Putvinskis. Savo geopolitinėmis įžvalgomis pagarsėjęs prof. Kazys Pakštas 1928 m. paskelbė, kad atsižvelgiant į tarptautines tarpukario sąlygas būtina vadovautis jo parengtomis Nepriklausomybės išsaugojimo plano dalimis: moralė, demokratija, konkreti [ateities] rai-

dos programa, iniciatyva ir veiklumas, švietimas, menas ir kultūra, sveikatingumas. Putvinskis šią programą netiesiogiai papildė Lietuvos istorijos stiprybėmis bei išryškino praeities klaidas, kurias modernioji Lietuva turi ištaisyti. Apskritai jo planas rėmėsi jau minėtos idėjinės riterystės ugdymo konceptu, kuris nukreiptas ne į išorę, bet tautos vidų. Anot amžininkų, Putvinskis „aiškiai nuo pat pradžios buvo paėmęs liniją su vien stiprinimo šaulių pagalba valdžios prestižo ir valstybės neliečiamybės, kūrimo tokios pajėgos, tokios krypties, kuri galėtų lietuviams gražinti istorijos bėgyje prarastą bajoriją ir net niekad čia nebuvusių riterių luomą“. Jis sakė: „Reikia mums sukurti iš mūsų šaulių tokius kilnius vyrus, kaip buvo mūsų didžiųjų kunigaikščių laikais jų bendradarbiai [bajorai], draugai.“

Iš tikro, jei pažvelgsime istoriškai, riteriai, jų luomas ir kultūra turėjo tam tikrą savo apraišką LDK Vytauto epochoje, tačiau jos buvusios kiek pavėluotos ir fragmentiškos. Tad ką gi turėjo galvoje Putvinskis kalbėdamas apie naująją riteriją? Visų pirma, jis buvo vienas iš nedaugelio to meto Lietuvos visuomeninių ir politinių veikėjų, kuris sąmoningai nenurašė šalies istorinės aristokratijos (bajorijos), savotiškų riterystės idėjos tęsėjų Lietuvoje, ir tuometinės šalies visuomenės konstravimą suprato kaip tam tikrą buvusios aristokratijos ir esamos žemdirbių tautos sujungimą, perimant vieni iš kitų tik geriausias savybes.

„Šauliais gali būti tik riteriai, tik garbingi žmonės, o ne bet kurių siaurų interesų atstovai.“

Tai padaryti tikriausiai paskatino ne tik paties Putvinskio apmąstymai, matymas, kad Lietuvos ateičiai neužtenka tik įgimto žemdirbiško darbštumo ar kitų būdo savybių (kurios realybėje – ūkininkaujant gim-

tajame dvare – Putvinskiui pasirodė nesančios tokios vien teigiamos ir ant kurių būtų galima rėsti valstybę) bet ir, suprantama, jo paties bajoriška kilmė. Jonas Matusas yra net konstatavęs, kad Putvinskis „praktiškai sujungė Lietuvos bajorų luomą, turintį šaknis garsinguose sava-rankiškų valdovų, vadinamų didžiųjų kunigaikščių, laikuose, su žemdirbių-ūkininkų luomu. Taip aukštesnysis ir žemasis klodai sutapo į vieną lietuvišką lydinį, kuris pasiryžo pasauliui tarti naują žodį.“

„Patį aristokratiškumą Putvinskis suprato ne tik senąja, t. y. „kilmingąja“, prasme, o kaip prie šiuolaikybės pritaikytą ideologiją.“

Antra, daugelis to meto šalies politinio ir visuomeninio elito Lietuvą suvokė kaip jauną, naują (jaunoji, naujoji Lietuva), energingą valstybę, kuri į ateitį žengia pasirem-dama daugiau dabarties ir tik tam tikrais (daugiau simboliniais, romantizuotais) praeities vaizdiniais – dažniausiai kunigaikščių epocha. Tuo tarpu Putvinskis adekvačiai vertindamas Lietuvos praeitį pasiūlė ją priimti visą – tiek su savais kunigaikščiais, tiek su bajorais (pastarieji ypač kritikuoti tarpukariu), kurie, anot LŠS ideologo, nepaisant įvairių istorijoje būtų nuklydimų, galėjo Lietuvai pasiūlyti nenutrūkstamą, savą ir kilmingą, riterišką bei aristokratišką ideologijos pagrindą – itin trūkstamą valstietiška visuomenei. Patį aristokratiškumą Putvinskis suprato ne tik senąja, t. y. „kilmingąja“, prasme, o kaip prie šiuolaikybės pritaikytą ideologiją. Pavyzdžiui, jo nuomone, šauliškumas turi būti neatsiejamas ne tik nuo riteriškumo, aristokratiškumo, bet nuo demokratijos, laisvo apsisprendimo, stiprios asmenybės taip pat: „Šaulys turi būti visų pirma absoliučiai teisingas ir doras. Jo žodis turi atstoti kitų priesaiką. Tai turi būti išlavintas, mandagus, greitas

kiekvienam, ypač nelaimingiesiems, padėti, akylus, drąsus ir taktiškas tautos pavyzdys – jos naujas žiedas. Tai turi būti naujų amžių riteris!“ Tai-gi, Putvinskis riterystės sąvoką naudojo ne kaip simbolį, romantizuotą ir idealizuotą vaizdinį, o kaip realų iš praeities išplaukiantį bei aktualų / pritaikomą reiškinį. Ne paslaptis, kad naujaisiais riteriais turėjo tapti būtent šauliai. Anot LŠS ideologo, apskritai, būtent šauliška veikla naujosios aristokratijos ugdyme yra plati dirva, kurioje turi pasidarbuoti Lietuvos šauliai, atstovaujantys seną Lietuvos riterių dvasią. Vėliau tam pritarė ir Pranas Saladžius: „Šauliais gali būti tik riteriai, tik garbingi žmonės, o ne bet kurių siaurų interesų atstovai“.

Trečia, jau mūsų aptartas riteriškumas (bajoriškumas) išskyrė LŠS iš visos masės panašių, tiek Lietuvos, tiek Vidurio Europos, tiek siaurų bei madingų paramilitarizuotų, pusiau autoritarinių, fizinę kultūrą propaguojančių, jaunystės kultą iškeliančių, į naująją visuomenę (o kartais net į naujo žmogaus sukūrimą) orientuotų, organizacijų, kurioms riterystė tebuvo drąsaus ryžto, masių mobilizacijos, konkretaus priešo įveikimo ar ritualizuotos ginkluotos jėgos, o ne demokratiškos ir laisvos brolystės simbolis.

Taigi, Putvinskis šaulišką riterystę, aristokratiją ar bajorystę suprato daug platesne prasme, nei kad ištikimybę valdovui ir ginklui – tai pagrindinė jėga, programa, galinti apjungti ne tik Pakšto vidinės pažangos programą, bet ir apjungti praeities ir ateities ašis, o visoje šioje istorijoje svarbiausia, kad šauliškos riterystės idealai vis dar svarbūs ir aktualūs. Linkiu juos dar kartą prisiminti ir puoselėti.

„Atgimusi, modernėjanti Lietuva gali būti stipresnė net už buvusią Vytauto imperiją.“

Būdamas šauliu išeivijoje jaučiuosi arčiau Lietuvos

Bendravo **Dovilė Rusteikienė** | Nuotraukos iš asmeninių pašnekovų archyvų

Idėja atkurti Šaulių sąjungą išeivijoje gimė 1952-ųjų metų pradžioje, tuomet iniciatyvos ėmėsi Vaidievis Andrius Mantautas, Vladislavas Anūkas. Jis suformulavo pagrindinius atkuriamosios organizacijos darbo tikslus ir pradėjo aktyviai veikti. Šiandien išeivijos šauliai yra praeję garbingą savo veiklos kelią ir turi tvirtus ideologinius pagrindus. Šaulių sąjunga niekad nebuvo užmiršta – ji visuomet gyvavo į širdis pasitraukusių šaulių širdyse. Gyvuoja ir dabar.

” *Prisijungęs prie Šaulių sąjungos su pasididžiavimu dėviu uniformą ir visuomet prisimenu savo tėvą.*

Apsisprendimą tapti šauliu turbūt lėmė keli aspektai. Didelę įtaką padarė mano tėvas. Kai buvau 4-erių metų, jį sunaikino sovietai, tačiau prieš mirtį jis paprašė mamos, kad mane užaugintų ir išreiškė norą, jog tapčiau Lietuvos karininku. Gyvenimas taip susiklostė, kad karininku netapau, nebuvo galimybių, todėl prisijungęs prie Šaulių sąjungos su pasididžiavimu dėviu uniformą ir visuomet prisimenu savo tėvą. Taip jaučiuosi bent iš dalies išpildęs jo svajonę.

Kita priežastis – patriotiškumas. Matydavau, kai per šventes šauliai neša savo ir valstybinę vėliavą, kartą ir aš buvau paprašytas ją nešti. To jausmo, kai rankose pirmą kartą laikiau Lietuvos vėliavą, turbūt niekada nepamiršiu – tai buvo didelė garbė ir pasididžiavimas, kad esu lietuvis. Kai Lietuva buvo okupuota, šauliai ir visos kitos organizacijos išeivijoje siekė tai parodyti. Norėjosi atskleisti pasauliui, kad Lietuva yra naikinama, kad joje nėra laisvės. Tie, kurie savyje turėjo patriotiškumo jauseną, aktyviai vykdė šaulišką veiklą. Galima sakyti, kad tikslas buvo pasiektas, mes atskleidėme Lietuvos padėtį pasauliui, tai įrodo ir Kanados ministro pirmininko pasisakymas Jungtinių tautų suvažiavime, kai buvo pabrėžta, jog Pabaltijo valstybės yra okupuotos. Pasaulis išgirdo.

Šauliai vykdė įvairias veiklas. Nors tai karinės organizacijos tęsinys, bet buvo veikama kultūriniu aspektu. Šauliai išeivijoje stengėsi visur dalyvauti ir skleisti apie save žinią, turėjome pareigas lietuvių bendruomenėje, pavyzdžiui, birželio trėmimo minėjimas, kurį organizuodavo lietuviai, latviai ir estai, Vasario 16-osios minėjimas, kurį rengdavo Kanados lietuvių bendruomenė – visur ir visada padėdavo ir dalyvaudavo šauliai. Kai į Kanadą atvyko prezidentas Valdas Adamkus, mūsų Vlado Pūtvio kuopai Toronte buvo pavesta sudaryti garbės sargybą ir saugoti prezidento vėliavą.

LŠSI vado pavaduotojas Kanadoje, Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopos vadas Vytautas Pečiulis

Lietuvos šauliai išeivijoje yra tarsi tiltas. Kai atsikūrė Sąjunga, išeivijos šauliai stengėsi paremti finansiškai ir morališkai Lietuvos šaulius. Buvo svarbu parodyti, kad nesvarbu, kur esame – mes šauliai privalome palaikyti ryšius. Bendraujant tarpusavyje šaulių stovyklose, vykdant sportinio šaudymo varžybas visada jausdavosi vienybė ir patriotiškumas. Norėdami pritraukti jaunimo, pirkome šovinius, rengėme įvairias šaudymo varžybas, kad tik sudomintume ir pritrauktume naujų, jaunų žmonių. Tačiau tai nėra lengva. Lietuvos šaulių sąjungoje išeivijoje labai mažai pavyzdžių, kai visa šeima jai priklauso. Matyt, jaunų žmonių įsipareigojimai dabar kiti. Galima tik apgailestauti, kad ta tradicija neįsišaknijo. Šiandien išeivijoje šaulių veikla silpnėja, mažėja žmonių skaičius. Daug organizacijų išnyko, nes tie idealai, dėl kurių jos susikūrė ir veikė, ima nykti. Jauni žmonės perima veiklas, bet jos jau kitokios, nėra tokio didelio aktyvumo. Visa tai vyksta labiau tradiciškai, dėl vis dar esančio noro parodyti, kad esame. Lietuvoje kitaip. Džiugu matyti didėjančias šaulių gretas, patriotiškai nusiteikusį jaunimą, aktyviai dalyvaujantį šauliškoje veikloje. Patriotiškumo jausmas stiprus visur, nesvarbu, kur bebūtum, tačiau šiuo klausimu turbūt didžiausią vaidmenį atlieka žmonių skaičius. Teko ne kartą sutikti karininkų, kurie prie savo laipsnių nešioja ir šaulio ženklą. Šaulių sąjunga visur „neša“ žinią apie save ir vertybes.

Šauliu esu jau virš 50 metų ir iki šiol jaučiu garbę bei pasididžiavimą, pareigą garsinti Lietuvos vardą, prisidėti prie visko, kas vyksta Šaulių sąjungos veikloje.

**...džioje,
...o Putvinskio
...ijos
...iai jau yra
...amatus.
...Vakarus**

” Nors gimiau ir užaugau Amerikoje, bet man visai nesvarbu, jog geografiškai gimiau už Lietuvos sienos. Visada žinojau, kad esu lietuvis.

Šauliu tapau įstojęs į Geležinio Vilko kuopą Bostone. Joje vykdėme šaulišką veiklą, tačiau laikui einant, kad ir kaip būtų gaila, vis mažiau jaunuolių rodė iniciatyvą priklausyti šauliams ir taip ši kuopa iširo. Visgi mano noras būti šauliu išeivijoje visai nesumažėjo: 1977 m. birželio 24 d. Stašaičių sodyboje Dorčesteryje paminėjus Romo Kalantos penkerių metų mirties sukaktį ir tylos minute pagerbus visus žuvusiuosius už Lietuvos laisvę, daviau šaulio priesaiką ir tapau Jono Vanagaičio kuopos šauliu.

Visada mėginau įtraukti kuo daugiau jaunuolių ir žmonių į lietuvišką, patriotišką veiklą: įtraukiau JAV gimusius lietuvius, vedžiau jiems paskaitas, susirinkimus dvejomis kalbomis. Mūsų šaulių

Išeivijos šaulys Jonas Stundžia

kuopos čia nėra tokios stiprios kaip Lietuvoje, tačiau tai nereiškia, kad reikia nuleisti rankas. Turime prisitaikyti prie sąlygų ir toliau skleisti lietuviybę bei šaulišką idėjas. Mano iniciatyva Šaulių sąjungos 90-mečio proga buvo išleista proginė moneta, Broktone pastatytas paminklas Žuvusiems už Lietuvos laisvę, į atidengimo ceremoniją ir švęsti Šaulių sąjungos 90 metų jubiliejų kvietėme visus lietuvius, primindami jiems visuomet ir visur būti lietuviu.

Kasmet švenčiame Vasario 16-tąją, Gedulo ir Vilties dienos aukas prisimename mišiose, išdidžiai įnešdami savo vėliavas į Šv. Petro bažnyčią Bostone. Jonines švenčiame Smolako ūkyje Šiaurės Bostone tarp pušynų ir ežerų nepamiršdami nei paparčio vainikų, nei lietuviškų dainų. Viskas panašiai kaip Lietuvoje. Nors gimiau ir užaugau Amerikoje, bet man visai nesvarbu, jog geografiškai gimiau už Lietuvos sienos. Visada žinojau, kad esu lietuvis. Mano tėvai lietuviai – Jonas Stundžia ir Matilda Staniulionytė-Stundžienė. Artimas giminaitis buvo šaulys, Lietuvos didvyris ir partizanas slapyvardžiu Klajūnas, kuris grįžus sovietų valdžiai pasitraukė į miškus, sutelkė didžiulį partizanų būrį, tačiau 1945 m. po sunkaus sužalojimo žuvo. Jo žmona ir keturi vaikai buvo ištremti į Sibirą. Nors ir už Atlanto, užaugau su tautininkais ir dar būdamas jaunuoliu žinojau, kad šauliai yra Mano Žmonės – dideli patriotai, tautos didvyriai. Iki šiol kalbėdamas lietuvių bendruomenės suvažiavimuose arba susirinkimuose pabrėžiu, kad esu šaulys, aiškinu ir primenu Mūsų Tautos svarbą ir tradicijas. Visi žino, kad atiduodu savo širdį Lietuvai. Galiu pasakyti, kad būdamas šauliu tikrai jaučiuosi arčiau Lietuvos ir jaučiu pareigą stiprinti lietuviybę išeivijoje.

” Visada su užsidegimu pasakoju apie mūsų organizaciją, apie Lietuvą kitų tautybių žmonėms.

LŠSI šaule tapau prieš šešerius metus. Įstojau į Jūrų šaulių „Baltija“ kuopos gretas. Per bandomąjį laikotarpį aktyviai dalyvavau šauliškoje veikloje, norėdama geriau susipažinti su sesėmis ir broliais šauliais bei jų vykdoma veikla. Gerai pamenu jaudinantį priesaikos davimą, kunigo Antano Gražulio palaiminimą. Mūsų kuopoje yra tradicija priesaiką duoti ant vandens, laive. Tai suteikia dar didesnio išskilmingumo. Dabar jau treji metai, kai esu LŠSI CV narė, ir ketvirtį, kai jūrų šaulių kuopos „Baltija“ valdyboje einu vado sekretorės pareigas. Esame bendraminčiai su vyru Rimantu Šalaviejumi. Jis mūsų kuopos vadas, LŠSI CV narys, LŠSI vado pavaduotojas. Tad visur ir visada žengiame koja kojon.

LŠSI Jūrų šaulių kuopos „Baltija“ šaulė, LŠSI CV narė Irena Šalaviejiene

Į šaulių gretas įsijungti mus paskatino gerbiamas dabartinis LŠSI vadas Julius Rūtenis Butkus. Už tai esame jam dėkingi. Tai patriotas, nuostabus žmogus. Būdama šaule sutikau nemažą būrį bendraminčių.

Visada didžiavausi, kad esu lietuvi. Dabar, būdama toli nuo Gimtinės, di-

džiuojuosi dar labiau ir džiaugiuosi, kad turiu galimybę skleisti ir rūpintis lietuviybės išlaikymu čia, Čikagoje. Visada su užsidegimu pasakoju apie mūsų organizaciją, apie Lietuvą kitų tautybių žmonėms. Ne vienas pamatęs dėvint šaulišką aprangą, susidomi, klausinėja. Daugelis mano pažįstamų kitataučių žavisi mūsų lietuviška bendruomenės veikla. Su šauliais švenčiame visas Tautines šventes, paminime istorines datas, organizuojame renginius, susitinkame su žymiais politikais ir veikėjais.

Patriotiška ir pilietiška buvau visada. Lietuvoje daug metų dirbau pedagoginį darbą. Čia taip pat mokiau vaikus pažinti raideles, dėti piramus žodelius, sakinius. Taigi, jau čia gimusiems vaikučiams puoselėjau meilę tėvų Gimtinei.

Labiausiai patriotiškos nuotaikos jaučiamos švenčių metu. Dėvint šaulišką uniformą, dalyvaujant rikiotėje pasitempi, jauti atsakomybę, jaudulį. Organizuojant renginius

tenka paplušėti, atiduoti visą savo širdį, brangų laiką ieškant medžiagos, ją ruošiant, tačiau pats praturtėti naujomis žiniomis. O labiausiai džiugu, kai tave įvertina, ypač vyresnieji žavisi šaulių veikla. Tačiau ir ne tik švenčių metu tos nuotaikos justi. Kad ir paprasčiausias susitikimas su šauliais, apsikabinimas, pasilabinimas „Labas, broliai ir sesės šauliai, kaip laikotės?“ suartina ir labai šildo. Tikrai didžiuojusi, kad esu šaulė. Tai įpareigoja mane išlaikyti ir stiprinti pagarbą ir meilę savajai kilmei ir kalbai, puoselėti vienybę ir tautinį bei valstybinį susipratimą lietuvių tarpe.

Švenčiame visas tautines šventes: Sausio 13-ąją, minim Klaipėdos krašto prijungimo metines, Vasario 16-ąją, Kovo 11-ąją, Pūtvio mirties metines, Atminimo dieną (angl. Memorial day), Partizanų dieną, Gedulo dieną, Dariaus ir Girėno skrydžio metines, Šv. Mergelės Marijos Atlaidus, Mirusiųjų pagerbimo dieną, Kariuomenės dieną. Šauliška tradicija tapo Sausio mėnesį bėgimas-ėjimas prie Mičigano ežero, pagerbiant Sausio 13-osios aukas. Gegužės mėnesį tradiciškai rengiamas Partizanų žygis. LŠSI CV organizavo filmo „Nematomas frontas“ peržiūrą. Šauliai prisijungia ir prie bėgimo „Lietuva už 5 km“. Dalyvaujame visuose susitikimuose. Nenusakomą įspūdį paliko susitikimai su LŠSI vadu ats. plk. lt. Liudu Gumbinu ir jo žmona Dalia, prof. Vytautu Landsbergiu, Vilniaus arkivyskupu Gintaru Grušu, Krašto apsaugos ministru Juozu Oleku ir viceministru Marijumi Velička, Užsienio reikalų ministru Linu Linkevičiumi ir kitais.

Kur patriotizmas didesnis? Gyvenant Lietuvoje ar išvykus iš jos yra sunku atsakyti. Mes patriotai lietuviai nesvarbu, kur esam. Čia, manau, dar labiau pasinėrėm į lietuviybės puoselėjimą, dar aktyviau dalyvaujame įvairiuose renginiuose. Tikriausiai Gimtinės ilgesys tai dar labiau sustiprina.

Labai žaviuosi LŠS veikla Lietuvoje. Seku, skaitau ir neatsidžiaugiu jaunimo antplūdžiu ir veiklumu. Norėtusi, kad ir LŠSI gretas papildytų daugiau jaunų žmonių. Reikia daugiau padirbėti šia linkme.

„Ar esi giedojęs Lietuvos himną už Lietuvos ribų? Jis skamba taip galingai, kad net šiurpuliukai nubėga per nugarą, dažnam ir ašara sužiba akyse.“

Didelis noras priklausyti lietuviškai organizacijai ir Šaulių sąjungos vykdoma veikla, tikslai bei siekiai paskatino prisijungti prie išeivijos šaulių. Kitos organizacijos aprėpė tik dalelę lietuviybės, o Šaulių sąjunga išeivijoje aprėpė kur kas daugiau. Taigi 2011 m. tapau išeivijos šaulė.

Man, kaip asmenybei, būti šaulė reiškia labai daug – ši organizacija ne tik skatina savęs pažinimą, bet ir suteikia nemažai galimybių save išbandyti bei tobulėti.

Dar vienas svarbus aspektas yra tas, jog buvimas šauliais išeivijoje padeda puoselėti patriotiškumą: mes stengiamės laikytis lietuviškų tradicijų, minime svarbiausių istorinių įvykių datas, švenčiame valstybines šventes ir už šeimos rato ribų. Patriotiškumas jaučiamas visada, kai yra bendraujama su broliais ir sesėmis šauliais įvairiose lietuvių bendruomenėse ir lietuviškose organizacijose. Aš pati su kitais šauliais dažnai dalyvauju šventiniuose minėjimuose, kartais tenka prisidėti prie šių švenčių organizavimo ar netgi būti renginių vedėja.

Patriotiškumo jausmas priklauso nuo paties žmogaus: ar jis myli ir vertina Tėvynę, ar gyvena aktyvų piliečio gyvenimą, ar linkęs būti pasyvus. Išeivijos šauliai vykdo tautinę veiklą, stengiasi išlaikyti ir stiprinti meilę bei pagarbą savajai kilmei, kalbai, skatina Lietuvos krašto ir jos istorinių įvykių geresnį pažinimą, meilę bei lojalumą jos konstitucijai, vėliavai ir vyriausybei. Atsidūrus toli nuo Tėvynės, visų pirma, bandoma pritapti prie naujos aplinkos. Todėl labai lengva prarasti lietuviškąjį savitumą. Būti išeivijos šauliu – tai iššūkis sau būti pilnaverčiu gyventoju

Jūrų šaulių kuopos „Klaipėda“ šaulė Roma Bikulčius

už Lietuvos sienos ribų ir išlikti tikru lietuviu: aktyviai veikti Tėvynės gyvenime, kalbėti gimtąja kalba, išlaikyti papročius, tradicijas, kultūrą.

Taigi, būti šauliu yra ir pasižadėjimas mylėti Tėvynę, ją ginti ir puoselėti, tausoti ir gerbti. Tėvynė – gražus žodis, suvirpinantis ne vieno širdį. Ar esi giedojęs Lietuvos himną už Lietuvos ribų? Jis skamba taip galingai, kad net šiurpuliukai nubėga per nugarą, dažnam ir ašara sužiba akyse. Jokios pasaulio grožybės negali atstoti Lietuvos gamtos grožio, o šviežiai keptos duonos kvapas visada bus nosiai malonesnis nei prancūziškos bandelės, nes po juo slepiasi motulės šypsena, senelės išlaikytas ir iki begalybės ištobulintas receptas bei šeimos meilė, persiduodanti per tradicijas, kalbą ir kultūrą. Būti išeivijos šauliu – tai būti didelės lietuviškos šeimos nariu, susietu giminystės ryšiu su savo asmeniniais bruožais ir tikslais, visada išlaikant pagrindinius šeimos elementus: meilę, auklėjimą, tobulėjimą ir laisvę.

Organizacijos tikslas yra puoselėti tradiciją, kad priklausymas LŠSI būtų perduodamas iš kartos į kartą, kad būtų tęsiama ir stiprinama organizacijos veikla. Yra buvę, jog išeivijos šaulių organizacijai priklausė visa šeima, ne tik vyras su žmona, bet ir vaikai. Meilė ir pagarpa Tėvynei, draugų, pažįstamų įtaka, siekis prisidėti prie saugios Lietuvos kūrimo – tai priežastys, kurios skatina prisijungti prie Šaulių sąjungos.

Pagrindinis LŠSI tikslas buvo ir yra puoselėti bei išlaikyti lietuvių, patriotiškumą, pilietiškumą, nepamiršti, kad lietuvis visur yra lietuvis, visomis galimomis prisidėti prie Lietuvos ir JAV gerovės stiprinimo. Svarbu palaikyti brolišką santykius su LŠS Lietuvoje. Taigi, svarbiausia statyti tiltus, kurie jungtų, o ne griautų ir puoselėti tikėjimą ateitimi.

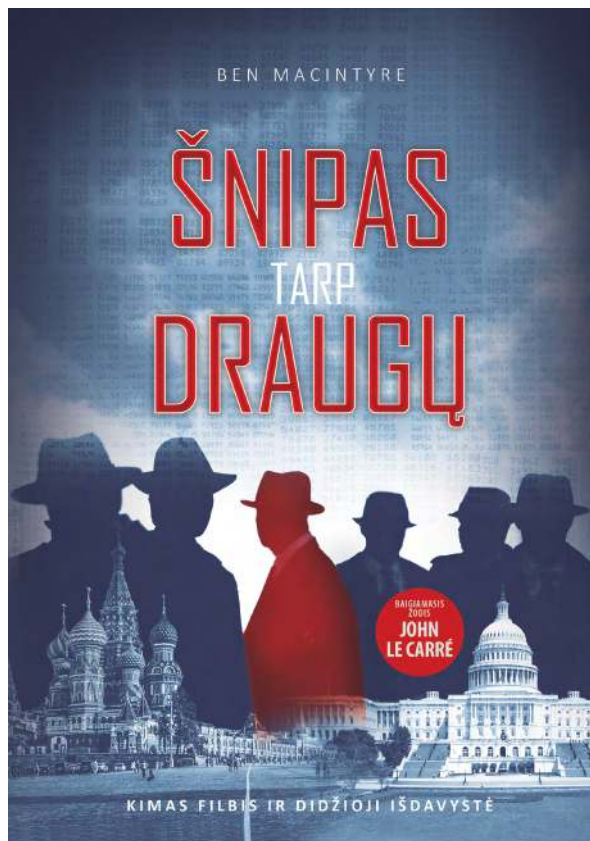
Šnipas tarp draugų

Leidykla „Briedis“ išleido antrąją knygų serijos „Šaltasis karas“ naujieną – Beno Macintyre'o „Šnipas tarp draugų. Kimas Filbis ir didžioji išdavystė“.

Kim Filbis (Kim Philby) – žymiausias XX a. šnipas, Kembridžo universiteto auklėtinis, talentingas Britanijos slaptosios žvalgybos tarnybos MI6 pareigūnas, kuris ištisus dvidešimt metų Sovietų Sąjungai išdavinėjo savo draugus ir šalį.

Filbį ir kitus du šnipus – Nikolą Eliotą (Nicholas Elliott) ir amerikietį Džeimsą Džyzų Engltoną (James Jesus Angleton) siejo tokia pat kilmė, jie vienodai kilo karjeros laiptais, priklausė tokioms pat mokykloms ir klubams bei tarnavo tam pačiam tikslui – bent taip atrodė Eliotui ir Engltonui. Iš tikrųjų jų tarnybinės paslaptis Filbis nutekindavo sovietiniams kuratoriams, taip sužlugdydamas beveik visas stambesnes anglų ir amerikiečių žvalgybos operacijas. Net ir tada, kai susitelkus įtarimų debesims Filbis gynėsi melu ir išsisukinėjimais, Eliotas ir Engltonas jo neapleido. Ir tik 1963-aisiais Filbiui pabėgus į Maskvą, jo draugams paaiškėjo, kas iš tiesų buvo šis žmogus, kuriuo jie taip pasitikėjo ir kurį taip nuoširdžiai mylėjo.

Ši intriguojanti knyga, paremta asmeniniais prisiminimais ir ligi šiol neviešintais britų žvalgybos dokumentais, atskleidžia naujus jaudinančius Šaltojo karo istorijos puslapius.

Ben Macintyre. *Šnipas tarp draugų. Kimas Filbis ir didžioji išdavystė.*
Iš anglų k. vertė Antanas Šernius. Vilnius: Briedis, 2016. 352 p.

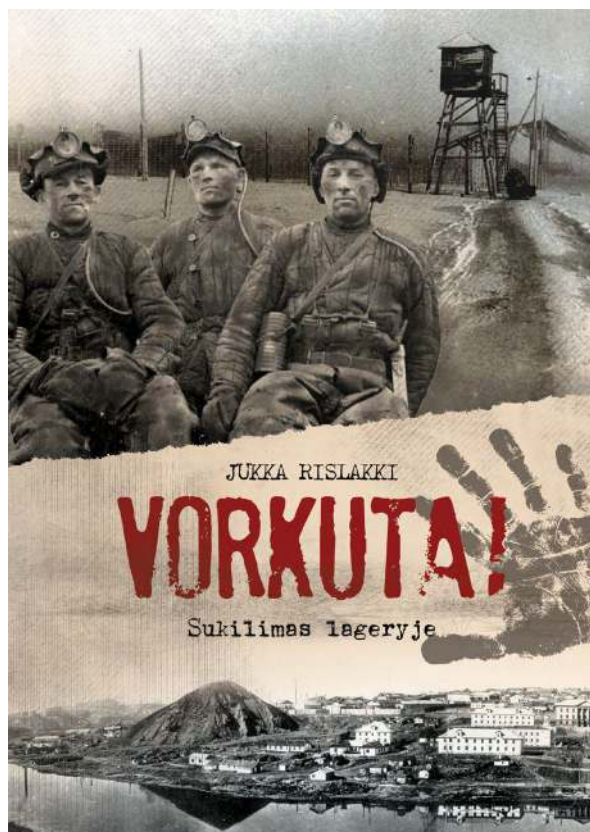
Vorkuta

Leidykla „Briedis“ pristato dar vieną naujieną – suomių autoriaus Jukkos Rislakki knygą „Vorkuta! Sukilimas lageryje“, išleistą serijoje „Komunizmas be grimo“.

Šaltą 1953 m. vasarą Gulago sistemą sudrebino kalinių sukilimas Vorkutoje. Tarp tų, kurie vadovavo sukilimui, buvo suomis Eino Prykä (Einas Priukia). Itin aktyviai veikė ir kaliniai iš Baltijos šalių bei ukrainiečiai. Akmens anglų 29-ojoje kasykloje lietuviams atstovavo nepriklausomos Lietuvos kariuomenės kapitonas Afanasijus Kazanas.

Knygoje intriguojančiai atskleidžiamos sukilimo Vorkutoje peripetijos, plačiai pasakojama apie neramumus visame Gulage ir kelių milijonų gyvybių pareikalavusią Stalino diktatūrą. Lietuviškasis knygos leidimas papildytas naujais faktais, specialiai lietuvių skaitytojui paties autoriaus parašyta pratarme ir istorinėmis nuotraukomis iš LGGRTC Genocido aukų muziejaus rinkinių.

Jukka Rislakki – žurnalistas, dokumentinių leidinių apie netolimos istorijos įvykius Suomijoje, Baltijos šalyse ir Rusijoje autorius, apdovanotas Suomijos Valstybės mokslo populiarinimo, tiriamosios žurnalistikos „Lumilapio“, latvių dienraščio „Diena“ premijomis, pelnęs „Suomen tietokirjailijat ry“ pripažinimo premiją, skiriamą mokslo knygų autoriams. Jo knygos susilaukė didelio dėmesio Suomijoje, Latvijoje ir JAV.

Jukka Rislakki. *Vorkuta! Sukilimas lageryje.*
Iš suomių k. vertė Aida Krilavičienė. Vilnius: Briedis, 2016. 336 p.

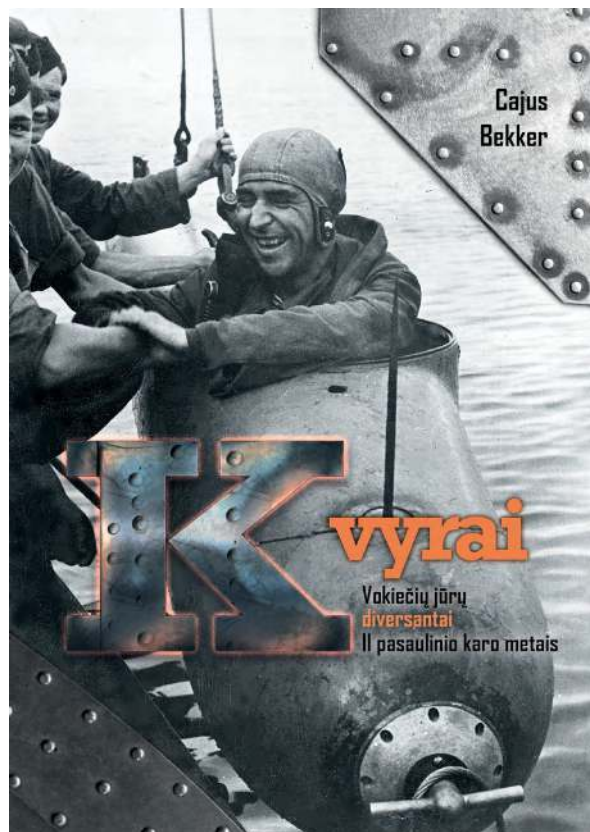
K vyrai

Cajusas Bekkeris (tikrasis vardas Hansas Dieteris Berenbrokas (1924–1975) – vokiečių žurnalistas, rašytojas, buvęs Vokietijos karinio jūrų laivyno karininkas intriguojančio siužeto knygoje, paremtoje gyvais išlikusių K junginio vyrų pasakojimais, atskleidžia šių kovotojų diversines operacijas sprogdinant tiltus ir šliuzus, puolant priešininkų laivus.

K junginiai – 1943–1944 m. sandūroje suformuoti slapti Vokietijos karinio jūrų laivyno specialios paskirties mažieji kovos junginiai. Tai diversinės grupės, kurios vykdė greitas ir netikėtas operacijas prieš Vakarų sąjungininkų ir sovietų karinius jūrų laivus, svarbius strateginius objektus. K junginiui priklausė narai, vienviečių ir dviviečių mažųjų povandeninių laivų pilotai.

Autorius išsamiai ir nuosekliai aprašo K junginio kovotojų, o ypač žmonių amfibijų (narų) rengimą ir treniruotes. Daug dėmesio skiriama specialiai K junginio kovotojams sukurtai ginkluotei apžvelgti: vienvietei žmogaus valdomai torpedai „Negru“, vienviečiams ir dviviečiams povandeniniams laivams, greitaeigėms nuotoliniu būdu valdomoms valtimis su sprogstamuoju užtaisais „Lęšiams“.

Parengta pagal „Briedžio“ leidyklos pateiktą informaciją

Cajus Bekker. *K vyrai. Vokiečių jūrų diversantai II pasaulinio karo metais.* Iš vokiečių k. vertė Gintautas Šironas. Vilnius: Briedis, 2016. 216 p.

Plieno audrose

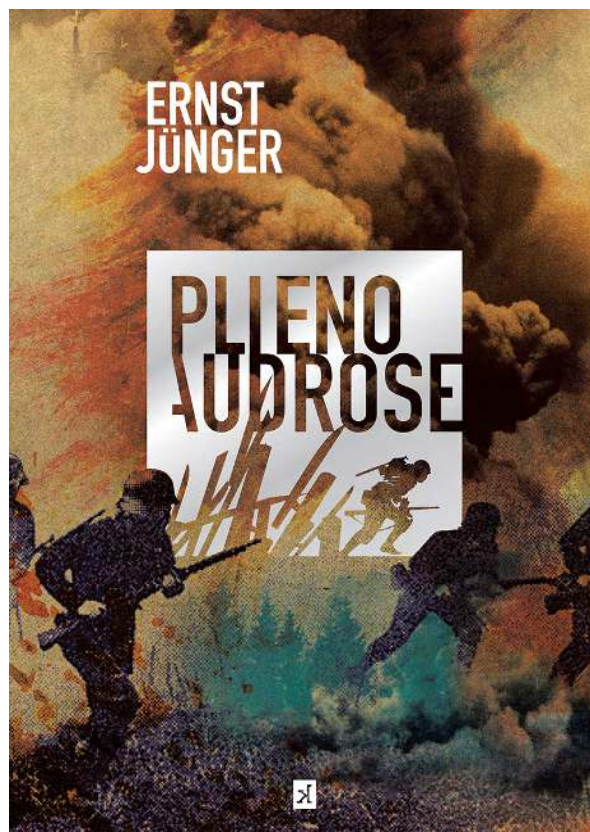
1920-aisiais pasirodęs vokiečių rašytojo Ernsto Jūngerio dokumentinis romanas „Plieno audrose“ yra viena autentiškiausių ir meistriškiausių knygų apie Pirmąjį pasaulinį karą. Ir viena kontroversiškiausių – nors Jūngeris atmetė visus nacių pasiūlymus bendradarbiauti, kalbėta, esą kiekvienas nacių kareivis buvo ją skaitęs...

Savanoriu kariauti išėjęs 19-metis gimnazistas ketverius metus praleido Vakarų fronto apkasuose, buvo daug kartų sužeistas, už nuopelnus apdovanotas aukščiausiu Prūsijos ordinu „Pour le Mérite“. Kautynių romantiką dievinęs jaunuolis tapo ne tik patyrusiu kariu, bet ir mąstytoju, gebančiu įžvelgti šiuolaikinio karo esmę.

Autoriaus plunksna keliais lengvais brūkštelėjimais sukuria kariaujančiųjų portretus, nuo eilinių iki generolų. Ribinėse situacijose atsiskleidžia jų emocijos, tarpusavio santykiai, būdo bruožai – sumanumas ir ištvermė, ištikimybė bendražygiams, lenktyniavimas dėl to, kas karingesnis ir, laikui bėgant, vis dažnesnė apatija. Beatodairiška drąsa mainosi su baime, plieninė disciplina – su įsiūčiu priepuoliais.

Pavojus grūdina charakterį ir valią, mirties artumas leidžia tikriau suvokti savo būtį, tačiau anoniminėse XX a. žudynėse tradicinė garbingo, už Tėvynę žūstančio kario-riterio samprata ima nykti. Ar nuo šiol pergalę lemia masinio naikinimo ginklus tiekiančios pramonės pajėgumas?

„Be jokios abejonės, gražiausia knyga apie karą, kokią tik esu skaitęs; atvira, autentiška ir labai garbinga.“ – André Gide.

Ernst Jünger. *Plieno audrose.* Iš vokiečių k. vertė Laurynas Katkus. Kaunas: Kitos knygos, 2016. 288 p.

Parengta pagal L. Katkaus pateiktą informaciją

Jaunieji šauliai Estijos „Pergalės maratone“

Birželio 22 d. Pernu mieste, Estijoje, Karaliaus Mindaugo 10-osios rinktinės jaunieji šauliai dalyvavo estafetiniame maratono bėgime, kuris buvo suorganizuotas Estonian Defence League (Kaitseliit). Victory Marathon (liet. – Pergalės maratonas) yra organizuojamas kasmet, siekiant pagerbti 1918–1920 metų Estijos nepriklausomybės kovų kovotojus. Maratono distanciją – 42,195 km. jaunieji šauliai turėjo įveikti per 8 etapus. Trasoje užtrukę tris valandas ir trisdešimt minučių, jaunieji šauliai finišavo treči. Pirmųjų trijų vietų nugalėtojai buvo apdovanoti atminimo medaliais ir kitais prizais.

Vyr. mokymo specialistas **Dovydas Rogulis**

Mokėsi saugoti ir naikinti

Šių metų rugpjūčio 19–21 dienomis vyko kovinių būrių pratybos „Juodasis Vilkas 2016“. Šių pratybų tikslas įvertinti, ar formuojami koviniai būriai pasirengę vykdyti numatomas užduotis, kurios gali būti skiriamos ekstremaliomis situacijomis. Pratybų metu buvo aptartos objektų apsaugos ir gynybos, transporto priemonių ir asmenų patikros, žvalgybos ir kovinės savigynos temos bei išbandyti naujai įsigyti taikliojo šaulio ginklai HK MR 308.

Pratybos prasidėjo rugpjūčio 19 dieną iki 21.00 val. į LDK Kęstučio batalioną atvyko 4 šalių skyriai: 6-osios rinktinės štabo kuopos būrys, 7-osios rinktinės „Juodas Vilkas“, 10-osios rinktinės Vilniaus šaulių kuopos, 4 būrio „Žalio Velnio“ ir 8 būrio „Apuoko“ skyriai, kurie įrengė miške stovyklavietę ir organizavo dienos tarnybą.

20 dieną iki 13.00 val. vyko kovinės savigynos užsiėmimai, kurių metu šauliai buvo mokomi apsiginti nuo peiliu ginkluoto užpuolimo, stabdyti ir patikrinti transporto priemones, sulaikyti ir apieškoti įtartinus asmenis saugomo

objekto teritorijoje. Nuo 14.00 val. skyriams buvo paskirstytos užduotys. „Žalio Velnio“ ir „Apuoko“ skyriai vykdė objekto apsaugos ir gynybos užduotis, o „Juodo Vilko“ ir 6-osios rinktinės štabo kuopos skyriai vykdė žvalgybos ir objekto puolimo užduotis.

21 dieną vyko šaudymo pratybos iš pistoletų GLOCK 17, automatinių šautuvų AK 4 ir pusiau automatinių taikliojo šaulio ginklų HK MR 308.

Pratybų pabaigoje vyko rezultatų aptarimas, kurio metu buvo išsakyti pastebėjimai, kas pratybų metu pavyko ir ką reikės tobulinti.

Apibendrinant šias pratybas galima pasidžiaugti dalyvavusių šaulių motyvacija, profesionalumu ir atsakingu požiūriu, kurį parodo dalyvių skaičius – iš 42 planavusių dalyvauti pratybose šaulių dalyvavo 41, vienas nedalyvavo dėl pateisinamos priežasties.

Iš poligono kovinių būrių šauliai išvyko pakilios nuotaikos ir su viltimi, kad tokio pobūdžio pratybos bus organizuojamos dažniau.

Taip pat dar kartą sveikiname pratybų dalyvį ir instruktorių Edgarą Gabševičių, kuriam pratybų metu įteikta Vytauto Didžiojo bataliono vado padėka už parodytą sumanumą ir profesionalumą pratybų „Liepsnojantis kalavijas“ metu.

ats. kpt. **Vytas Šareika**

Lietuvos šaulių sąjunga glaudžiai bendradarbiauja su Lietuvos policija ir planuoja talkinti pareigūnams, užtikrinant mokinių saugumą pėsčiųjų perėjose rugsėjo pirmąją savaitę visoje Lietuvoje.
Šauliai – Tėvynės labui.

ŽINIOS TRUMPAI

Priimti eiti pareigas:

LŠS vado 2016-06-27 įsakymu Nr. 157P Viktoras Zaveckas priimtas į LŠS Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės vyr. mokymo specialisto pareigas nuo 2016-07-01.

Iš pareigų atleisti:

LR Krašto apsaugos ministro 2016-07-28 įsakymu Nr. 9-979 Gintautas Zaura nuo 2016-08-08 atleistas iš LŠS vado pavaduotojo pareigų.

Garbės šaulio vardas suteiktas ir jį žymintis ženklas įteiktas:

Valdui Adamkui – Lietuvos Respublikos Prezidentui.
Juliui Rūteniuui Butkui – Lietuvos šaulių sąjungos Išėjimo vadui.

Lietuvos šaulių sąjungos vado padėka apdovanoti:

Violeta Jašinskienė – UAB „Saviola“ direktorė.
Audrius Matonis – LRT TV naujienų tarnybos direktorius.
Vidmantas Basevičius – Lietuvos šaulių sąjungos LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės Jurbarko P. Paulaičio šaulių 1-os kuopos šaulys.
Steponas Jakutis – Lietuvos šaulių sąjungos LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės Jurbarko P. Paulaičio šaulių 1-os kuopos šaulys.
Kristina Putnaitė-Klimienė – gen. Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnė.
Tadas Jurkštas – gen. Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnas.
Konradas Lekešius – gen. Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnas.
Tomas Skerstonis – gen. Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnas.

Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus šaulių sąjungai“ (II laipsniu) apdovanoti:

Ona Mikšienė – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės 2-os kuopos II-o skyriaus vado pavaduotoja.
Anton Von Gravrock – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Kauno 1-os kuopos 5-o būrio šaulys.
Aldona Žygeliene – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Kauno „Tvirtovės“ 3-ios kuopos I-o būrio vado pavaduotoja.

Antanas Obelevičius – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Kauno „Tvirtovės“ 3-ios kuopos I-o būrio II skyriaus vado pavaduotojas.

Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus šaulių sąjungai“ (III laipsniu) apdovanoti:

Kazys Dapkus – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės „Tvirtovės“ 3-ios kuopos I būrio šaulys.
Justinas Gustaitis – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės 2-osios kuopos šaulys.
Jonas Tylis – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės 2-osios kuopos šaulys.

UŽJAUČIAME

Liepos 22 d., eidamas 94-uosius metus, po sunkios ligos mirė Lietuvos šaulių sąjungos Garbės šaulys ir Lietuvos šaulių sąjungos išėjimo Garbės narys, aktyvus visuomenininkas, buvęs ilgametis Šaulių sąjungos žurnalo „Trimitas“ įgaliotinis Čikagoje, įvairių tautinių organizacijų, renginių ir projektų rėmėjas Klemensas Stravinskas.

Už nuopelnus Lietuvai ir Šaulių sąjungai Klemensas Stravinskas buvo apdovanotas DLK Gedimino ordino pirmo laipsnio medaliu, Šaulių Žvaigždės ordinu ir medaliu. Reiškia-me nuoširdžią užuojautą velionio dukrelėms Nijolei ir Vidai su šeimomis netekus mylimo tėvelio.

*Pajutome kažko netekę...
Ir išties, netekome tiek daug.
Uždekime širdy skausmingą žvakę
Ir parymokime drauge...*

Broliai ir sesės šauliai

Nuoširdžiai užjaučiame Remigijų Kulboką mirus mamai.

Skandžią netekties ir liūdesio valandą užjaučiame Eugenijų Gintautą Vyšniauską mirus žmonai.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šauliai

SVEIKINAME

Kuopos garbės šaulę ZUZANĄ JONIKIENĘ 90-ojo jubiliejaus proga. Linkime sveikatos ir gražių bei energingų gyvenimo metų.

Toronto Vlodo Pūtvio šaulių kuopa

Šaulius JONĄ SVETIKĄ 90-ojo ir ROMUALDĄ VALAITĮ 75-ojo jubiliejaus proga. Linkime stiprios sveikatos bei stiprybės tarnaujant Tėvynei ir Šaulių sąjungai.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės vadas, Radviliškio 1-osios šaulių kuopos vadas ir šauliai

Šaulę ONĄ MIKŠIENĘ 80-ojo, ALEKSANDRĄ VITKŲ 70-ojo, GINTAUTĄ LITVINAVIČIŲ, VIRMANTĄ BALANDĮ 55-ojo jubiliejaus proga. Linkime stiprios sveikatos, neišsenkančios energijos pasirinktame šauliškame kelyje.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šauliai

Šaulį ADOMĄ GEDVILĄ 85-ojo jubiliejaus proga. Linkime stiprios sveikatos ir dvasios stiprybės pasirinktame šauliškame kelyje.

Vakarų (jūros) šaulių 3-osios rinktinės vadas, Klaipėdos šaulių 2-osios kuopos vadas ir šauliai

APIE MUS RAŠO

lietuvsdiena.lt: „Šaulio dieną garbės šauliu tapo Valdas Adamkus“ apie Šaulio dieną kadenciją baigusiam prezidentui Valdui Adamkui suteiktą garbės šaulio vardą.

www.15min.lt: „Karaliaus Mindaugo karūnavimo dienos proga Kauno rajone pagerbti partizanai“ rašoma apie Karaliaus Mindaugo karūnavimo dienos proga, Kauno rajone esančiame Karalgiro kaime, įvykusią ceremoniją, skirtą paminėti Lietuvos didvyrius – partizanus. Renginyje ne tik dalyvavo šauliai, bet vienas jo organizatorių – šaulys Kęstutis Markevičius.

www.voruta.lt: „Iškilmingai atidengtas paminklas Lietuvos laisvės gynėjams“, kuriame dalyvavo Lietuvos šaulių sąjungos atstovai.

kauno.diena.lt: „600 karių varžosi Savanorių pajėgų sporto žaidynėse“, kuriose dalyvavo ir Lietuvos šaulių sąjungos atstovai.

www.svencionys.lt: „Jaunimo vasaros stovykla „Iššūkis sau“ informuoja apie jaunųjų šaulių stovyklą.

www.santarve.lt: „Jaunieji Žemaitijos šauliai stovyklavo Tirkšliuose“ rašoma apie jaunųjų šaulių stovyklą.

pasaulis.lrytas.lt: „Karo išvarginti vaikai šūvių garsus pamiršta Lietuvoje“. Lietuvos Šaulių sąjungos paramos ukrainiečiams grupės vadovo Haroldo Daublio vaikų grupės iš karo draskomos Ukrainos sutikimas.

Kaina 1,59 €

